

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2

Reguli noi pentru stabilitatea pieței de microcreditare

3

Veniturile din dobânzi și comisioane – principalul chilpir al bancherilor

4

De la 8 septembrie 2019, va fi introdusă procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) aduce la cunoștința publicului că, începând cu 8 septembrie 2019, va fi pusă în aplicare procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul, în baza căreia conducătorii auto implicați într-un accident rutier pot utiliza formularul "Constatare amiabilă de accident" în relația cu companiile de asigurare, fără a mai fi necesară documentarea accidentului la poliție.

Formularul de constatare amiabilă de accident reprezintă un formular de format A4, compus din două pagini autocopiabile, cu desen de fon imprimat ofset, ambele având aceeași valoare juridică. Formularul se eliberează la cerere de către compania de asigurări unde a fost procurată polița de răspundere civilă auto internă (RCA). În acest sens, conducătorii auto sunt îndemnați să se adreseze la companiile de asigurări (intermediarii de asigurări) la care au procurat polița RCA pentru eliberarea formularului respectiv.

Procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul poate fi aplicată pentru toate accidentele rutiere survenite pe teritoriul R. Moldova, în care au fost implicate doar două autovehicule și în urma cărora au rezultat doar daune materiale nesemnificative, în mărime maximă de zece mii de lei (10 000 lei).

Astfel, în cazul unui accident în care au fost implicate două vehicule și care

s-a soldat doar cu pagube materiale, ambii conducători auto implicați în accident vor completa și vor semna formularul „Constatare amiabilă de accident” potrivit normelor imprimate pe verso-ul formularului. Ulterior, acesta va fi prezentat asigurătorului, nefiind necesară prezentarea șoferilor pentru documentarea accidentului la poliție. Prin urmare, va fi exceptată și sancțiunea contravențională.

Se recomandă conducătorilor auto, odată cu obținerea formularului "Constatare amiabilă de accident", să studieze atât formularul, cât și normele de completare a acestuia, imprimate pe verso.

De menționat, că formularul urmează a fi completat doar în cazul în care ambii conducători auto implicați în accident dispun de asigurare

RCA, prejudiciul nu este mai mare de 10 mii lei și de comun acord este stabilită persoana vinovată de producerea accidentului, despre care fapt se fixează în formular. În caz contrar, accidentul urmează a fi documentat de către organele de poliție.

Se atrage atenția că formularul "Constatare amiabilă de accident" se prezintă asigurătorului persoanei vinovate, în termen de 2 zile lucrătoare de la data producerii accidentului, completat și semnat de către ambii conducători auto implicați în accident.

CNPF își exprimă încrederea că formularul va facilita colectarea rapidă a tuturor informațiilor necesare și soluționarea cererilor de despăgubire, fiind distribuit asiguraților de către asigurători la perfectarea contractelor de asigurare sau la cerere.

Este de notat că, din septembrie 2019, procedura de constatare amiabilă a accidentului de autovehicul va fi valabilă numai pentru polițele de asigurare de răspundere civilă auto internă, în timp ce pentru deținătorii certificatului de asigurare „Carte Verde”, procedura va fi posibilă din anul 2021.

Conform datelor din Sistemul informațional automatizat de stat RCA Data, pe parcursul anului 2018 au fost gestionate și soluționate 8611 de dosare de daune (aferte accidentelor produse în anul 2018). Din totalul dosarelor administrate de asigurători, în cazul a 5163 de dosare (60% din totalul dosarelor), cuantumul despăgubirii s-a cifrat până la 10 mii lei.

Serviciul de presă al CNPF

Curs valutar
4.09.2019

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.7793
EUR	1	19.4452
UAH	1	0.7036
RON	1	4.1106
RUB	1	0.2654

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156
Comrat: №169
Cahul: №170
Orhei: №150
Hâncești: №161
Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

CNPF inițiază amendarea legislației în domeniul asigurărilor

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) anunță inițierea procedurii de elaborare și promovare a proiectului de Lege privind Fondul național de garanție în asigurări.

Elaborarea proiectului de Lege privind Fondul național de garanție în asigurări derivă din prevederile art. 46 din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări și are drept scop garantarea drepturilor și intereselor asiguraților – deținători ai polițelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă, în cazul declanșării procedurii de insolvență a asiguraților. Crearea Fondului constituie un imperativ în protecția consumatorilor de servicii financiare și prevede satisfacerea creanțelor de asigurare în cazul riscului incapacității unor asigurați în a-și îndeplini obligațiile.

În vederea eficientizării procesului de elaborare a proiectului de lege menționat, solicităm respectuos implicarea activă a tuturor subiecților interesați prin prezentarea propunerilor în acest sens.

Propunerile urmează a fi transmise până la data de 23 septembrie 2019, în format electronic, la adresa: tatiana.ciobanu@cnpf.md, cristina.izman@cnpf.md

Persoana de contact: Cristina Izman, șef-adjunct,
Direcția generală asigurări, tel: 0 (22) 859 480.

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile "Poșta Moldovei" din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
Agenția "Ediții Periodice" (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică "Capital Market" lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 23 august 2019, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii ce vizează piața financiară nebancaară, mai cu seamă:

I. REGLEMENTARE

- Modificarea Instrucțiunii privind etapele, termenele, modul și procedurile de înregistrare a valorilor mobiliare, aprobată prin Hotărârea CNPF nr. 13/10 din 13.03.2018. Modificările rezidă din amendamentele operate la Legea nr. 171/2012, potrivit cărora a fost extins dreptul societăților cu răspundere limitată de a emite obligațiuni, precum și din modificările operate la Codul Civil (în vigoare de la 1 martie 2019), conform cărui a fost extins dreptul de a emite obligațiuni atât prin oferte publice, cât și închise.

II. AUTORIZARE

- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare în legătură cu schimbarea denumirii SA COMPLEXUL AGRICOL „MOARA DIN COSTEȘTI” în SA „AGRO-COSTEȘTI” și radierea valorilor mobiliare emise anterior de SA „DIGRENTA” în număr de 535 577 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în SRL;
- Reorganizarea întreprinderii mixte „COM DH” SA și a companiei „IGNIS-ELECTRUM” SA prin transformare în societăți cu răspundere limitată;
- Retragerea licenței Brokerului de Asigurare-Reasigurare „ACCEPT-ASIG” SRL pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și reasigurări, în legătură cu depunerea benevolă a licenței;
- Aprobarea numirii dnei Dorina Postolache în funcția de administrator al Agenției de asigurare „BUSINESS OPPORTUNITY” SRL și a dnei Elena Pepelea – de contabil-șef la aceeași entitate;
- Aprobarea dnei Olga Vdovicenco în funcția de administrator al BAR „PRODEVIZ” SRL;
- Înregistrarea în Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance a Agenției de asigurare „BUSINESS OPPORTUNITY” SRL și a Organizației de creditare nebancaară „FINANCE LEASING COMPANY” SRL.

III. SUPRAVEGHERE

- A luat atitudine de rezultatele analizei-control (la situația din 30.04.2019) privind întrunirea de către CA „GENERALASIGURĂRI” SA a cerințelor cadrului normativ în materie de formare a rezervelor și activelor admise la acoperirea acestora. În context, CNPF a prescris Companiei să se conformeze în mod necondiționat prevederilor regulamentare, respectiv, să remedieze lacunele constatate de misiunea de control.

În cadrul ședinței ordinare din 2 septembrie curent, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebancaare, mai cu seamă:

I. AUTORIZARE

- Avizarea înregistrării de stat privind constituirea OCN „DINO CREDIT” SRL (aprobată la adunarea de constituire a OCN din 24.07.2019);
- Eliberarea către compania fiduciară „BV Fiduciar Invest” SA a acordului prealabil pentru procurarea valorilor mobiliare de stat;
- Aprobarea planului de reorganizare prin fuziune (contopire) a Asociației de economii și împrumut „Asociația Centrală a Asociațiilor de Economii și Împrumut” și Asociației Centrale de Economii și Împrumut „Uniunea Centrală” cu crearea unei noi persoane juridice – Asociația Națională Centrală a asociațiilor de economii și împrumut. De asemenea, CNPF a eliberat asociațiilor centrale menționate acorduri prealabile de reorganizare prin fuziune (contopire), cu avizarea înregistrării de stat a actului de constituire a Asociației Naționale Centrale a asociațiilor de economii și împrumut.

II. SUPRAVEGHERE

- Suspendarea operațiunilor bancare la conturile curente și de depozit ale AEI „VĂSIENI”, până la conformarea acesteia cerințelor legislației. De asemenea, autoritatea de supraveghere a prescris repetat și a aplicat avertisment față de administratorii asociației să prezinte, în termen de 15 zile lucrătoare, raportul specific pentru trimestrul II 2019.

Serviciul de presă al CNPF

Opinia expertului: În economia Moldovei sunt factori care împiedică dezvoltarea țării și nu duc la creșterea PIB-ului

În economia Moldovei persistă trei factori nefavorabili care împiedică dezvoltarea țării și nu duc la creșterea PIB-ului pe cap de locuitor, consideră expertul independent Veaceslav Ioniță.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la un studiu al expertului, este vorba de exporturile care stagnează, remitențele în scădere, precum și reducerea investițiilor în imobiliare de către moldovenii care muncesc în străinătate.

Ioniță consideră că această tendință poate duce la creșterea deficitului balanței comerciale, la deprecierea monedei naționale și, inevitabil, la sărăcirea și mai tare a populației.

Referindu-se la situația din sectorul real al economiei, expertul atrage atenția la faptul că exporturile stagnează și din acest motiv în țară s-a redus oferta de valută. Exporturile sunt menținute datorită investițiilor rezidenților Zonelor economice libere, în special, din sectorul industriei auto-motive.

“Dacă exporturile nu ar fi înregistrat o creștere anuală cu 170 mil. USD, atunci anul acesta țara noastră ar fi contabilizat o reducere a livrărilor de mărfuri cu cel puțin 100 mil. USD”, spune Ioniță.

Referitor la transferurile de bani în Moldova de către muncitorii migranți, expertul spune că, anterior, reducerea remitențelor a fost determinată de criza financiară globală (2009) și furtul banilor din băncile moldovenești (2014).

“În anul 2019, fenomenul este caracterizat prin reîntregirea familiilor. Iar cei 300 mil. USD care veneau pentru întreținerea copiilor la facultate, în prezent nu mai vin. Dacă statul vrea să îmbunătățească situația pe piața valutară, trebuie să se gândească cum poate aduce banii cetățenilor acasă”, a remarcat expertul.

În opinia expertului, dacă autoritățile vor să reducă deficitul balanței comerciale, să rezolve problema pe piața valutară și să nu permită deprecierea monedei naționale care duce la sărăcirea populației, trebuie să se gândească la diversificarea pieței resurselor energetice. Acest lucru este însă pe termen lung.

Ioniță a afirmat că, pentru reducerea deficitului balanței comerciale și diminuarea presiunii de pe piața valutară, Republica Moldova trebuie să se concentreze pe Zonele economice libere și industria auto-motive. Pe termen scurt, aceasta este unica sursă de creștere a exporturilor și a locurilor de muncă.

Potrivit lui, în același timp este nevoie și de demonopolizarea exporturilor.

“Republica Moldova are un potențial enorm de livrare a produselor cerealiere, care se cifrează la 500 mil. USD, dar care ușor poate fi crescut la un miliard de dolari. Monopolul a limitat din capacitatea businessului de a-și valorifica la maxim potențialul”, subliniază expertul.

Să avem în buzunare și biletul retur

Se resimte în mod constant tentația majorării cotelor de export pe piața Uniunii Europene. Au fost și situații în care promisiunea creșterii lor era băgată silit printre promisiunile cu iz electoral, însă de cele mai multe ori aceasta se înscria ușor în lista angajamentelor cu care ieșea în avanscenă fie o nouă guvernare, fie un nou ministru, de cele mai multe ori, al agriculturii. Mai des, s-a pornit de la fraze gen „fiind o economie preponderent agricolă...” sau de la „având drept angajament prioritar integrarea europeană...”. Dar, în cele din urmă, cotele creșteau. Urmău niște aplauze, niște eforturi acoperite cu majorări de investiții, poate și unele iluzii și... constatările tradiționale – cotele de export nu au fost acoperite. Concluzia nu este una generală, dar ea exprimă o stare de lucruri caracteristică pentru majoritatea produselor incluse în listă.

Îmi amintesc o ședință lărgită a producătorilor agricoli organizată în plin proces de negociere a Acordului de Liber Schimb. Evenimentul avea loc într-o sală imensă pe malul lacului de la Costești, Ialoveni. Dacian Cioloș, membru al echipei de negociere, ne explica în termeni extrem de simpli ce este integrarea, ce este liberul schimb, ce avem noi și ce nu avem, de ce avem nevoie și ce s-ar putea schimba ca urmare a semnării unui asemenea acord. Acordul încă nu era semnat. Se opera cu unele cifre, însă reprezentantul UE dădea asigurări că aceste cote au toate șansele să crească. De la noi se cerea cantitate și calitate. Noi afișam pe față un soi de liniște și de împăcare pentru că – gândeam noi, avem destulă cantitate, iar calitatea... Dacă ne apucăm... Probabil că Cioloș citea pe fețele noastre, scrisă caligrafic și extrem de citeț, acea mare naivitate care ne copleșea atunci.

O informație difuzată zilele acestea pe sticlă și pe hârtie anunța că în anul curent Moldova nu a exportat în

Uniunea Europeană nici un măr. O fi. Mai dificil e să treci la o asemenea informație imediat ce reconfigurezi în memorie pozele cu munții de mere la margine de livadă și texte însoțitoare scrise de știriști amețiți de doza de senzație.

De fapt, creșterea cotelor de export pentru Moldova nu constituia mare problemă pentru comunitatea europeană. La capacitatea sa de consum, dar mai ales la capacitățile de producere și o calitate ireproșabilă, asaltul producătorilor moldoveni nu prezenta pericol. Într-adevăr, deschiderea pieței europene urma să asigure drumul spre consumatorul european, garantând o relație sprijinită de corectitudine și de modele europene de colaborare. Corectitudine pe care producătorul de la Chișinău și-a dorit-o de atâtea ori atunci când se pomenea cu merele livrate și cu un cumpărător dispărut în imensitatea pieței din Est. Aceeași deschidere însă trebuia să ne mobilizeze, să înregimenteze agricultura Moldovei în unități de maximă eficiență atât

la etapa investițiilor, cât și la cea de producere și comercializare.

Procesul de reorientare spre piața comunitară a fost însoțit și de unele studii de piață care urmau să identifice potențialul de export al Republicii Moldova pe anumite ramuri, pe anumite produse. Un studiu de acest fel a fost realizat acum câțiva ani și avea ca obiect de studiu piața Germaniei și cea a Uniunii Europene.

Potrivit analizei, la momentul respectiv, aproape 93% din exporturile moldovenești de mere merg în Rusia și numai o mică cotă se exportă în UE, în special în România (dar și în Grecia în 2015). “Deși UE este un exportator net de mere, o cerere semnificativă apare pe parcursul lunilor aprilie-iulie, când merele sunt importate din Noua Zeelandă și Africa

de Sud (țările din emisfera sudică cu anotimpuri diferite de producție). Și exportul de struguri se află în aceeași situație. Majoritatea exporturilor moldovenești merg în Rusia și Belarus, dar începând cu anul 2014, brusc au crescut exporturile în România, însă alte țări ale UE nu au devenit încă parteneri comerciali importanți. UE importă struguri în principal din Africa de Sud în perioada decembrie-aprilie, perioadă în care Moldova nu dispune de cantități de produs proaspăt care ar acoperi cererea pe piața respectivă”.

Conform informațiilor făcute publice de Ministerul Economiei, în anul 2018 Moldova a realizat integral cotele pentru exporturile fără taxe vamale către Uniunea Europeană doar pentru două dintre cele șase produse

de bază din grupul de fructe, pomușoare și produse vegetale. În special, a fost realizată 100% cota de export pentru strugurii de masă și 99% cota pentru livrarea prunelor.

În același an, în baza cotelor pentru exportul fără taxe vamale au fost livrate doar 40 de tone de roșii din cele 2 mii de tone oferite. Totodată, și cotele oferite pentru exportul de usturoi și de suc de struguri nu au fost valorificate.

Așa cum este însă ușor de înțeles, Acordul de Liber Schimb are și componenta importurilor. Importăm carne de porc și de pasăre, chiar dacă producem carne de porc și de pasăre. Importăm lactate, chiar dacă producem lactate. Importăm zahăr...

În 2018, UE a valorificat cu brio cotele oferite. Sută la sută. La carne de porc – 100% (4 mii tone). La carne de pasăre – 100% (4 mii tone). La lactate – 100% (o mie de tone). La zahăr – 100% (5400 tone).

De cele mai multe ori, importurile reprezintă consecința proastei calități a produselor locale, dar și a costurilor mari. Castraveții moldovenești ajung să coste chiar peste 60 de lei per kilogram. Cei de import – aproape că nu trec de treizeci de lei. Roșiile la fel.

Cu roșii mai scumpe sau cu roșii mai ieftine, desigur, oricum vom ieși cu punga plină din piață și vom pune pe masă produsul pe care ni l-am dorit. Dar nu numai asta vroiam, de fapt, nu doar ceva în tacâm. Vroiam să ne creștem capacitățile, să ne dezvoltăm afacerile, să creăm locuri de muncă bine plătite și ca atunci când plecăm undeva, să avem în buzunare și biletul retur.

Constantin OLTEANU

Reguli noi pentru stabilitatea pieței de microcreditare

Sunt două reguli de fier ale pieței de microcreditare, care în ultimii ani a avut o ascensiune puternică. Prima este că împrumuturile pe care le ia o persoană nu pot fi mai mari decât capacitatea lui financiară de a le rambursa, fiindcă nici o organizație de microcreditare nu o să dea bani unei persoane care are datorii pe care nu le poate rambursa.

A doua este că nivelul dobânzilor pentru aceste microcredite nu pot fi exagerate, cum uneori se întâmplă, altfel faci și mai dificilă recuperarea banilor pe care i-ai acordat. Mai mult, aplică penalități și alte costuri încât îl aduce pe om în incapacitate de plată.

Pentru a asigura o protecție mai mare consumatorilor pe piața de microcreditare, Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) a elaborat și a inițiat procedura de promovare a proiectului Legii de modificare a unor acte legislative, scopul de bază al căruia constă în minimizarea riscurilor de supra-îndatorare a consumatorilor-persoane fizice și protejarea beneficiarilor de produse de creditare nebanară. După consultarea și avizarea proiectului de lege de către Guvern și instituțiile interesate, documentul urmează să fie expediat Parlamentului spre adoptare.

CE PREVEDE PROIECTUL PROPUȘ DE CNPF?

„În primul rând, noi insistăm ca organizațiile de creditare nebanară să aibă dreptul să folosească în activitatea sa doar resursele financiare proprii sau împrumutate de la investitori calificați, instituționalizați (bănci, alte societăți financiare nebanare, cum ar fi fondurile de investiții, companiile de asigurări etc.), atât din țară, cât și din străinătate. Asta e prima restricție pe care venim s-o reglementăm”, explică vicepreședintele CNPF, Iurie Filip.

Vicepreședintele Comisiei mai spune că, în al doilea rând, CNPF propune o serie de măsuri care să excludă supra-îndatorarea consumatorului, pe de o parte și, pe de altă parte, să nu fie folosite diferite procedee juridice ce ar duce la aplicarea a tot felul de penalități și costuri suplimentare, astfel ca omul să nimerescă în situația de incapacitate de plată.

„Și ultimul grup de măsuri se referă la reglementarea acestor companii sub aspectul calculării costului unui credit. Noi nu limităm dobânda, însă limităm costul total al unui credit și doar a creditelor de scurtă durată”, a mai menționat Iurie Filip.

Anume în cazul creditelor pe termen scurt se atestă fenomene negative. Atunci când consumatorul vine să contracteze un împrumut ipotecar de sute de mii sau milioane de lei, el manifestă o responsabilitate mult mai mare, se consultă. „Este puțin probabil ca în cazul acesta să apară niște clauze abuzive sau neloiale față de consumator”, afirmă vicepreședintele CNPF. Însă atunci când omul vine să ia un credit de 5-10 mii de lei, el nu se uită atent ce scrie în contract și pe urmă se trezește cu „lucruri neplăcute și uneori insuportabile”.

Șefa Direcției generale creditare nebanară din cadrul CNPF, Alina Cebotariov, menționează că modificările propuse au fost consultate cu instituțiile financiare internaționale și vor permite temperarea gradului de împovărare a populației prin introducerea de noi reglementări de creditare responsabilă, inclusiv cerințe privind condițiile și modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebanar.

„Până la 1 aprilie, toate entitățile de creditare nebanară și leasing urmau să vină la Comisia Națională a Pieței Financiare pentru o procedură de înregistrare în Registrul autorizat al organizațiilor de creditare nebanară. La ce trebuia ei să se conformeze? S-a stabilit un anumit grad de reglementare și supraveghere asupra lor. Inclusiv, a fost instituită pentru prima dată, mărimea capitalului social minim de 300 mii de lei, la care urmează să se conformeze până în 2021”, a menționat Alina Cebotariov.

Potrivit legii, au fost stabilite anumite exigențe față de administratorii și fondatorii organizațiilor de creditare nebanară. Toți beneficiarii efectivi urmează a fi dezvăluiți către CNPF. Pentru prima dată a fost stabilită prevederea prin care i se atribuie CNPF rolul de a institui și monitoriza mărimea provizioanelor pentru pierderi la împrumuturi și la leasing financiar, care va permite înțelegerea calității portofoliului de împrumuturi, calculată după reguli unice pentru tot sectorul, ceea ce va arăta inclusiv și gradul de îndatorare.

Alina Cebotariov subliniază că pe parcursul implementării noii legi au fost identificate riscurile, care nu sunt pe deplin acoperite de cadrul legal, ceea ce a și determinat CNPF să inițieze procedura de promovare a proiectului Legii de modificare a unor acte legislative.

De exemplu, un prim risc este că în prezent în legislația în vigoare nu este stipulat expres de unde organizațiile de creditare nebanară pot să ia resursele pentru a credita ulterior. Se interzice acceptarea de resurse de la persoanele fizice. Proiectul prevede atragerea resurselor financiare de la investitori calificați, instituționalizați (bănci, alte societăți financiare nebanare, cum ar fi fondurile de investiții, companiile de asigurări etc.), atât din țară, cât și din străinătate, societăți necomerciale.

Un alt risc este supra-îndatorarea populației. Potrivit proiectului de modificare, organizațiile de creditare nebanară sunt obligate să raporteze la birourile istoriilor de credit, înainte de a oferi creditele, în special unei persoane fizice, fapt ce va permite entităților de a se proteja de creditarea multiplă a unor persoane neonestе și a limita astfel gradul de îndatorare. În prezent, există cazuri când o persoană ia trei-patru credite, pe care la un moment dat nu mai este capabilă să le ramburseze.

„O altă prevedere ce ține de consumator, este faptul că introducerea anumite limite aferente creditului de consum. Am luat o practică care există în Țările Baltice și care se aplică acum. Pentru împrumuturile care se acordă pe un termen de până la doi ani toate costurile suplimentare, care includ dobânda nominală, comisioanele, penalitățile eventuale, orișicare dobânzi de întârziere care se aplică,

alte plăți suplimentare, nu pot depăși suma inițială care a fost luată de beneficiar. Dacă ia un credit de 1000 de lei, aceasta va fi valoarea maximă suplimentară pe care va fi obligat s-o întoarcă. Această prevedere se aplică la împrumuturile pe termen scurt, la care dobânzile sunt exagerate”, explică șefa Direcției generale creditare nebanară din cadrul CNPF.

Totodată, pentru împrumuturile acordate persoanelor fizice în sumă de până la 50 mii de lei, se propune interzicerea modificării clauzelor contractuale în defavoarea clientului, care presupun o supra-plată față de organizațiile de creditare nebanară.

„O altă prevedere. Există anumite practici abuzive, ne propunem să introducem un regim cât mai eficient de sancționare, inclusiv financiară asupra OCN-urilor și astfel se propune de a le sancționa în mărime de 5 la sută din veniturile din activitatea organizațională a OCN-urilor, de la 50 mii până la 500 mii de lei. Un alt aspect, care este introdus, este atribuirea unor competențe suplimentare către CNPF. Ne propunem să elaborăm un act normativ ce presupune reglementarea unei creditări responsabile din partea OCN-urilor, exprimată prin faptul că urmează să stabilim condiții privind modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului nebanar. Organizația de creditare nebanară urmează să verifice dacă persoana fizică are resurse financiare pentru a rambursa toată obligația pusă pe umerii consumatorului”, a spus Alina Cebotariov, șefa de direcție CNPF.

UN SECTOR ÎN ASCENSIUNE

Potrivit datelor CNPF, la 1 iunie 2019 erau înregistrate 162 de organizații de creditare nebanară, dintre care 13 sunt societăți de leasing. Au fost identificați toți beneficiarii efectivi ai acestor organizații de creditare nebanară. Activele deținute de organizațiile de creditare nebanară se cifrează în valoare absolută la circa 10 miliarde de lei, fiind în creștere cu 65 la sută față de aceeași perioadă a anului trecut. De asemenea, s-a majorat semnificativ și portofoliul de împrumuturi și leasing financiar, care atinge aproape 8,5 miliarde lei, având un spor de două treimi, în comparație cu 1 iunie 2018. Numărul beneficiarilor de credite nebanare a ajuns sub 465 mii de persoane, iar valoarea medie a unui împrumut a constituit peste 18 mii lei. 83 la sută din împrumuturi sunt acordate persoanelor fizice. 44,8 la sută din împrumuturi sunt acordate pentru consum și acest indicator este în creștere. În valoare absolută, 22 la sută din credite sunt contractate pe o perioadă de până la un an. Deși numărul beneficiarilor este considerabil, în prima jumătate a acestui an au fost depuse circa 100 de contestații și câteva sute de litigii în instanță.

Vlad BERCU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC "Victoriabank" SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI00002251311138MDL

CAPITAL Market

**Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216**

În atenția acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.!

AVIZ DE CONVOCARE A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR BC „MOLDINDCONBANK” S.A.

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu Capitolul VI din Statutul Băncii Comerciale „Moldindconbank” S.A., în temeiul hotărârii Consiliului băncii din 29.08.2019, pentru data de 19.09.2019 este convocată Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A. Forma de ținere a Adunării – prin corespondență. Adunarea se va ține la data de 19.09.2019, orele 11:00, la sediul băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38.

Ordinea de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor băncii este formată din punct unic: „Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției pentru servicii suplimentare prestate de către societatea de audit extern în cadrul efectuării auditului obligatoriu ordinar în anul 2019”.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară prin corespondență a acționarilor băncii este întocmită conform situației din 29.08.2019, cu modificările operate după data întocmirii listei, dar nu mai târziu decât cu 3 zile până la data ținerii Adunării generale extraordinare a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.

Acționarii pot lua cunoștință de materialele cu privire la ordinea de zi a Adunării generale extraordinare prin corespondență a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A. începând cu 09.09.2019 (în zilele de lucru), de la ora 10:00 până la ora 16:00, la sediul băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38.

Buletinul de vot urmează a fi completat, semnat (cu autentificarea în modul stabilit a semnăturii acționarului (reprezentantului acestuia)) și prezentat la oficiul central al băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38, **nu mai târziu de 19.09.2019, ora 10:00 inclusiv**. Informația privind modul de completare a buletinului de vot este cuprinsă în textul buletinului.

Rezultatul votului la Adunarea generală extraordinară prin corespondență a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A., va fi adus la cunoștința acționarilor băncii prin publicarea unui comunicat informativ în ziarul „Capital Market” și pe pagina web a băncii (www.micb.md), în termenul stabilit de legislația în vigoare.

Comitetul de conducere al BC „Moldindconbank” S.A.

“Banca de Finante si Comert” S.A.

Vă aduce la cunoștință că informația ce trebuie dezvăluită pentru semestrul 1,2019, va fi publică începând cu 30 august 2019, pe site-ul Băncii și pe portalul emitenților „emitent-msi.market.md”.

“Banca de Finante si Comert” S.A.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică

CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00002249111050MDL

BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul

de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Veniturile din dobânzi și comisioane – principalul chilipir al bancherilor

Băncile au intrat într-o perioadă prielnică. Doar în jumătate de an, profitul acestora a ajuns la 1,2 miliarde de lei cu 30% mai mult față de perioada similară a anului precedent. Acest lucru se datorează în mare parte impulsivității creditării, potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Veniturile totale au constituit 3,5 miliarde lei, dintre care veniturile din dobânzi – 61,3% (2,2 miliarde lei), iar veniturile neafere dobânzilor – 38,7% (1,4 miliarde lei). Concomitent, cheltuielile totale au constituit 2,4 miliarde lei, inclusiv cheltuielile cu dobânzile – 28,7% din totalul cheltuielilor (679,6 milioane lei), iar cheltuielile neafere dobânzilor – 71,3% din totalul cheltuielilor (1,7 miliarde lei).

Majorarea profitului este determinată, în mare parte, de creșterea veniturilor neafere dobânzilor cu 12,7% sau cu 152,9 milioane lei, în special urmare a creșterii veniturilor din onorarii și comisioane cu 15,9% (122,1 milioane lei). Cheltuielile cu dobânzile au scăzut cu 10,9% sau cu 83,1 milioane lei. Majorarea nesemnificativă a veniturilor din dobânzi cu 0,5% sau cu 11,2 milioane lei s-a produs ca rezultat al scăderii ratei medii a dobânzii la credite.

La sfârșitul lunii iunie, fiecare leu investit din activele bancare a adus un câștig de 2,60 lei, iar pentru fiecare leu din capital, câștigul a fost de 15,5 lei.

Activele totale au însumat 86,9 miliarde lei, majorându-se pe parcursul semestrului I al anului 2019 cu 4,6% (3,8 miliarde lei). În structura activelor, cea mai semnificativă creștere a înregistrat articolul credite și avansuri cu 9,5% (3,3 miliarde lei). În șase luni ale anului, soldul brut (prudențial) al creditelor a constituit 43,4% din totalul activelor sau 37,7 miliarde lei, majorându-se pe parcursul perioadei analizate cu 9,4% (3,3 miliarde lei). Totodată, volumul creditelor noi acordate pe parcursul primului semestru 2019 s-a majorat cu 22,9% față de aceeași perioadă a anului precedent.

BNM ÎNDEAMNĂ BANCHERII SĂ ÎMPRUMUTE BUSINESSUL

Datele Băncii Naționale a Moldovei relevă că băncile dispun de un nivel de lichiditate destul de mare și de potențial de creditare. Totuși, persistă reticența în acordarea împrumuturilor businessului. Cele mai mari creșteri ale portofoliului de credite au fost consemnate la creditele acordate pentru procurarea/construcția imobilului și la creditele de consum, inclusiv ca urmare a micșorării pe parcursul perioadei de referință a ratei dobânzii. Totodată, Banca Națională continuă să încurajeze băncile să-și

concentreze mai mult eforturile pe finanțarea economiei reale.

Economistul IDIS Viitorul, Veaceslav Ioniță, susține că doar în trimestrul doi al anului, portofoliul de credite din sistemul bancar a înregistrat o creștere de 2,3 miliarde lei, sumă record din ultimii 5 ani și jumătate. Precedentul record a fost atins în 2013/T4 când portofoliul de credite în sistemul bancar a crescut cu 3,1 miliarde lei. Această creștere în cea mai mare parte este asigurată de creditarea persoanelor fizice. Timp de 3,5 ani băncile și-au redus cu 14,8 miliarde lei portofoliul de credite de la 47,2 miliarde în 2014/T3 la 32,4 miliarde lei în 2018/T1.

Potrivit lui, din 2018 băncile au început lent să depășească perioada de criză. În mai puțin de 1,5 ani portofoliul de credite a crescut cu 6,4 miliarde lei, de la 32,4 miliarde lei în 2018/T1 la 38,8 miliarde lei în 2019/T2. Această creștere se datorează în special orientării și creditării persoanelor fizice de către bănci. Din totalul de 6,4 miliarde lei creștere, 4,1 miliarde lei revine creșterii creditelor oferite persoanelor fizice, iar 2,3 miliarde lei creditelor oferite persoanelor juridice. Drept consecință ponderea creditelor oferite persoanelor fizice din întreg portofoliul de credite din sistemul bancar a crescut de la 24,3% în 2018/T1 la 30,8% în 2019/T2.

CU 12,5 LEI DIN 100 LEI BĂNCILE ÎMPRUMUTĂ STATUL

„Investițiile în valori mobiliare (certIFICATELE Băncii Naționale și valorile mobiliare de stat) au înregistrat o pondere de 12,5% (10,9 miliarde lei) din totalul activelor, fiind cu 2,7 p.p. mai mică comparativ cu sfârșitul anului 2018”, se mai arată în datele Băncii Centrale.

Restul activelor, care constituie 44,1%, sunt menținute de către bănci în conturile deschise la Banca Națională, în alte bănci și în numerar.

Pe parcursul perioadei de referință, ponderea creditelor neperformante (substandard, dubioase și compromise) în totalul creditelor s-a redus cu 1,9 p.p. comparativ cu finele anului 2018, constituind 10,6% la 30.06.2019. Această pondere s-a diminuat la majoritatea băncilor, indicatorul menționat variind de la 4,9% până la 26,0%. În mare parte, băncile își mențin tendința de diminuare a ponderii creditelor neperformante în totalul creditelor.

Diminuarea ponderii creditelor neperformante în total credite s-a datorat în principal diminuării soldului creditelor neperformante cu 7,3% (323,3 milioane lei), concomitent cu majorarea soldului brut al creditelor cu 9,4% (3,3 miliarde lei).

POPULAȚIA DEPUNE BANII LA BANCĂ, IAR BUSINESSUL ÎI SCOATE

În jumătate de an s-a înregistrat o tendință de majorare a soldului depozitelor. Conform rapoartelor prudențiale, acestea s-au majorat cu 3,5% în perioada de referință, constituind 65,7 miliarde lei (depozitele persoanelor fizice au constituit 67,7% din totalul depozitelor, depozitele persoanelor juridice – 32,0% și depozitele băncilor – 0,3%). Cel mai mare impact asupra majorării soldului depozitelor persoanelor fizice cu 2,8 miliarde lei (6,8%), în timp ce soldul depozitelor persoanelor juridice s-a diminuat cu 677,3 milioane lei (3,1%).

Din totalul depozitelor, 57,4% au revenit depozitelor în lei, soldul acestora s-a majorat nesemnificativ cu 374,8 milioane lei (1,0%), constituind 37,7 miliarde lei la 30.06.2019. Depozitele în valută au constituit 42,6% din totalul depozitelor, soldul acestora a crescut pe parcursul perioadei de referință cu 1,9 miliarde lei (7,1%), alcătuind 27,9 miliarde lei. Astfel, au fost atrase depozite în valută, echivalentul a 331,6 milioane lei, totodată, diferența de curs valutar a alcătuind +1,5 miliarde lei.

În informațiile BNM se spune că au intrat în vigoare noile modificări la Regulamentul cu privire la expunerile „mari” și la Regulamentul privind tranzacțiile băncii cu persoanele sale afiliate, prin care a fost schimbat modul de calcul al expunerilor mari și al expunerilor față de persoanele afiliate, care prevede calcularea expunerilor luând în considerație efectul diminuării riscului de credit (micșorarea cu reducerile la aceste expuneri), precum și menținerea fondurilor proprii totale pentru excedentul stabilit prin regulament. Astfel, o bancă depășește limita prudențială de 10% a raportului dintre valoarea expunerii maxime față de o persoană afiliată și/sau un grup de clienți aflați în legătură și capitalul eligibil, iar două bănci depășesc limita prudențială de 20% a raportului dintre indicatorul aferent sumei valorii agregate a expunerilor băncii față de persoanele afiliate și/sau grupuri de clienți aflați în legătură și capitalul eligibil.

Victor URSU

Republica Moldova este cel mai mare beneficiar al DCFTA, constată experți germani

Republica Moldova a fost, în anii 2013-2018, cel mai mare beneficiar al Acordului de Asociere, implicit, al Acordului de Liber Schimb (DCFTA), dintre cele trei țări semnate din Parteneriatul Estic. Republica Moldova a beneficiat de prevederile DCFTA în proporție de 60%, Ucraina – 20%, iar Georgia – 9%, constată analiștii de la Institutul Berlin Economics, la care face referire pe pagina sa de Facebook ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Nicu Popescu, informează MOLDPRES.

Experții germani apreciază că în această perioadă, 2013-2018, exportul produselor moldovenești pe piața statelor europene s-a triplat. „Datorită acestui document strategic am putut compensa pierderile în comerțul cu alte state și am creat locuri de muncă. Dacă în toată această perioadă țara nu era coruptă, beneficiam și mai mult. Și vom beneficia mai mult pe viitor construind Europa la noi acasă”, a scris Nicu Popescu.

Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană a fost semnat la data de 27 iunie 2014 la Bruxelles, Belgia. Acordul a fost ratificat de Parlamentul Republicii Moldova la 2 iulie 2014 și de Parlamentul European la data de 13 noiembrie 2014.

Valoarea exporturilor de produse agricole din Republica Moldova pe piața Uniunii Europene a crescut cu 500 milioane de euro, în doi ani (2017-2018), urmare a implementării măsurilor fitosanitare prevăzute de Acordul privind Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, constata anterior Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”. Eliminarea barierelor tarifare, după semnarea DCFTA, pentru 91 la sută din produsele autohtone a dus la economisirea a peste 11,2 milioane de euro anual pentru agricultori.

După crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu UE, ponderea acestuia s-a majorat de la 61,9 la sută în 2015 la 68,8 la sută în 2018, arată date ale Biroului Național de Statistică.

Proiectul Băncii Mondiale „Ameliorarea Competitivității” a fost prelungit cu doi ani

Componenta de granturi pentru întreprinderile mici și mijlocii a Proiectului Ameliorarea Competitivității (PAC II) a fost prelungită până la 30 iulie 2021. Decizia a fost luată de Banca Mondială, la solicitarea Ministerului Economiei și Infrastructurii, relatează MOLDPRES.

Componenta de grant a PAC II are un buget de circa 2,8 milioane de dolari și oferă finanțări nerambursabile în valoare de până la 300 mii de lei per agent economic, destinate companiilor mici și mijlocii pentru contractarea serviciilor de dezvoltare a afacerii și îmbunătățirea potențialului de export. Până la 30% din suma grantului pot fi utilizate pentru procurarea de echipament.

Prin intermediul proiectului, peste 100 de întreprinderi beneficiare au mărit volumul afacerii și au creat circa 340 de noi locuri de muncă, ceea ce a generat în medie exporturi de peste 232 mii de dolari. Până în prezent au beneficiat de granturi un număr de peste 140 întreprinderi în sumă de 0,9 mil. dolari.

Cei mai mulți dintre beneficiarii PAC II sunt din sectorul agroalimentar și băuturi, din sectorul producere, textile, servicii, agricultură, IT și producerea componentelor electronice.

Cele mai solicitate servicii de dezvoltare a afacerilor, finanțate de PAC II, au ținut de marketing și promovare. Mai mult de jumătate dintre beneficiarii de granturi au solicitat finanțare pentru branding și identitate corporativă, design și ambalaje, dezvoltarea strategiilor de marketing, elaborare de site-uri cu magazine online.

PAC II are un buget total de 45 milioane de dolari SUA și este implementat în perioada 2015-2021. Proiectul își propune să îmbunătățească mediul de afaceri prin susținerea Guvernului în implementarea strategiilor orientate spre crearea unui mediu de afaceri favorabil, reducerea constrângerilor și costurilor pentru gestionarea afacerii. Totodată, proiectul contribuie la dezvoltarea sectorului întreprinderii mici și mijlocii prin facilitarea accesului la finanțare pe termen mediu și lung.

MOLDPRES

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 26.08.2019 - 31.08.2019

Data tranzacției	Codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul	Volumul	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
28.08.2019	MD14ICON1002	SA "RUNICON"	170	20,35	3459,50	10	168218	0,10	Pachet Unic (Licitare cu strigare)
30.08.2019	MD14FLAU1001	SA "FLOAREA SOARELUI"	7500	50,00	375000,00	20	740794	1,01	Cumparare vnzare

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 28.08.2019 - 30.08.2019

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	COMBINATUL AUTO NR.4 DIN CHIȘINĂU SA	MD14AUBI1000	10	3	1100	5 600,00	0.16
2	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	4	414	8 700,00	0.08

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	BTA-31 SA	MD14BTAC1009	10	1	4110	41 100,00	1.67
2	MIDGARD TERRA SA	MD14MITE1006	38	4	440	9 300,00	0,09
3	INTRA GROUP	MD14INGR1005	1	1	552	552,00	0,00

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Pondere VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	SA PROMETEU-NORD	MD14PRNO1006	5	1	50450	252250,00	64,51
2	PAN-COM SA	MD14PANC1009	10	1	3989	39 890,00	2,87

BC „Moldova-Agroindbank” SA

aduce la cunoștința investitorilor și acționarilor, că Raportul semestrial al entității de interes public Banca Comercială „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A., pentru semestrul I al anului 2019, perfectat în conformitate cu prevederile Legii nr. 171 din 11.07.2012 “Privind piața de capital”, este dezvăluit public prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației disponibil la adresa: <https://emitent-msi.market.md/ro/> precum și plasat în formă electronică pe pagina web a băncii www.maib.md.

“BANCA DE ECONOMII” S.A.

În proces de lichidare
/IDNO-100360002549/

aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitației “cu strigare” de vânzare ca pachet unic, în perioada de expunere 23.09.2019 – 26.09.2019, a valorilor mobiliare SA “MOLDASIG” (IDNO-1002600053315), cantitate acțiuni – 61 200 unități, preț per acțiune – 190,94 lei, valoarea totală – 11 685 528.00 lei.

Valorile mobiliare se vînd în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și efectuarea tranzacțiilor cu pachetele unice de valori mobiliare pe piața reglementată a Bursei de Valori a Moldovei. Informații suplimentare, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul “BANCA DE ECONOMII” S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 23 (tel.: 067218127) și la SVM „Iuventus – DS” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710 (tel.: 27 00 35).

Compania

„Intact Asigurări Generale” SA

anunță despre Hotărârile primite la Ședința Extraordinară a Consiliului Societății din 03.09.2019.

- De constatat Emisiunea suplimentară a V-a a acțiunilor Companiei “Intact Asigurări Generale” S.A. ca fiind efectuată;
- De aprobat Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare a acțiunilor;
- De aprobat Lista subscriitorilor la acțiunile plasate conform Hotărârii Adunării Generale Extraordinare a acționarilor Companiei “Intact Asigurări Generale” SA din 12.08.2019
- Modificarea și completarea Statutului Societății. La Capitolul II, art. 5 din Statutul Societății alineatul 1 se modifică și va avea următorul conținut: “Capitalul social al Societății constituie 24.600.000,00 (douăzeci și patru milioane șase sute mii) lei și este împărțit în 24.600.000 acțiuni ordinare nominative, cu valoarea nominală de 1(unu) MDL, fiecare de clasa I, cu drept de vot, drept de a primi dividende și o parte din bunurile Societății în caz de lichidare”.

În atenția acționarilor
IPC “ICAM” SA,

23 august 2019 a avut loc adunarea extraordinară generală al acționarilor IPC “ICAM” SA.

S-A HOTĂRÎT:

- A accepta încheierea tranzacțiilor de proporții
  - a accepta contractarea a liniei de credit bancar de la „Moldova Agroindbank” S.A. în suma de 750 000 Euro, pe un termen de 36 luni
A accepta ipoteca incaperi nelocative, numărul cadastral 0100420.191.07.001, și 0100420.191.07.002.
  - a aproba primirea de către „ICAM” SA de la B.C. „COMERȚBANK” S.A. a două credite în suma totală 8 700 000 lei pe un termen de 36 luni
Garanții de rambursare a creditului: ipoteca încăperilor nelocative cu nr. Cadastral 0100420.191.07.004 și 0100420.191.07.003
- A împuternici pe directorul general/administratorul societății Dnul Todorov Oleg și pe contabil-sef Dna Ceban Ludmila cu dreptul de a semna cu BC „Moldova Agroindbank” S.A. și “Comerțbank” SA contractele de credit, ipoteca, acordurile adiționale la contractul de credit și ipoteca, precum și alte contracte și oricare alte documente ce țin de valorificarea creditului. dreptului semnării tranzacției.

Consiliul Societății

Raportul semestrial al entității de interes public SA „Floarea Soarelui”

I. Date generale privind entitatea de interes public.

1. Perioada de raportare: semestrul 1 anul 2019.
2. Denumirea completă a entității de interes public: Societatea pe Acțiuni „FLOAREA SOARELUI”
3. Entitatea de interes public reprezintă:
  - un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată.
4. Sediul, nr. de telefon/fax, pagina web oficială, e-mail: Republica Moldova, mun. Bălți, str. 31 August, 6; Tel.: 0(231)80280 / Fax. 0(231)80322; Pagina web: www.fsoil.info; Email: fs@transoilcorp.com
5. Numărul și data înregistrării la organul înregistrării de stat:
  - Numărul de înregistrare IDNO: 1002602001837
  - Data înregistrării de stat: 27.12.1994
6. Activitatea principală (conform CAEM): Fabricarea uleiurilor și grăsimilor (CAEM C 10.41)7. Capitalul social al entității de interes public la ultima zi a perioadei de raportare, lei: 14899578
8. Numărul total de valori mobiliare emise de emitent, tipul și clasa valorilor mobiliare, principalele caracteristici, cu indicarea valorii nominale (fixate) și a codului ISIN:
  - Număr total de valori mobiliare emise: 744978
  - Acțiuni ordinare nominative (codul clasei: AON): 740794 valori mobiliare; cod ISIN: MD14-FLAU1001; prețul nominal al unei valori mobiliare: 20 lei; plasate: 740794 valori mobiliare, de tezaur: 20594 valori mobiliare
  - Acțiuni preferențiale nominative (codul clasei: APN): 4184 valori mobiliare; cod ISIN: MD24-FLAU1009; prețul nominal al unei valori mobiliare: 20 lei; plasate: 4184 valori mobiliare, de tezaur: 0 valori mobiliare
9. Informația privind numărul acționarilor la ultima zi a perioadei de raportare: 1329
10. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acțiunile transmise în custodie, și beneficiarii efectivi, cu specificarea numărului și cotei acțiunilor deținute:
  - „Amableus Limited” (275592HE), 368629 acțiuni (AON), cota de 49.761%, beneficiar efectiv Jhashi Vaja
  - „Trezeme Limited” (275584HE), 250508 acțiuni (AON), cota de 34.896%, beneficiar efectiv Jhashi Vaja
11. Informația privind entitatea care asigură ținerea registrului acționarilor:

Denumirea completă, sediul, nr. telefon/fax, nr. licenței, numele, prenumele conducătorului, data și numărul contractului: SA „Real-Registr”, mun. Bălți, str. Kiev, 122/3, Autorizația №0006 din 31.12.2014, Directorul – Zbancă Anatolie, tel. /fax 0(231)28233, contract №151/1-98 din 16.02.2009.

Pct. 12 se publică doar la raportul anual.

13. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale entității:

Nr. d/o	Numele, prenumele persoanei fizice cu funcție de răspundere a entității	Funcția deținută	Data numirii / alegerii în funcție
Membrii consiliului			
1	Babakova Tatiana	Președinte Consiliului	30.05.18
2	Valicov Oleg	Membru al Consiliului	30.05.18
3	Caraseni Mihail	Membru al Consiliului	30.05.18
4	Arachelean David	Membru al Consiliului	30.05.18
5	Misserbiev Arbi	Membru al Consiliului	30.05.18
Membrii organului executiv			
6	Ostrovetchi Stela	Director General	01.06.11
Membrii Comisiei de cenzori			
7	Uluc Tamara	Membru al Comisiei de Cenzori	30.05.18
8	Pavlova Maria	Membru al Comisiei de Cenzori	30.05.18
9	Butnaru Vitali	Membru al Comisiei de Cenzori	30.05.18
Alte persoane cu funcții de răspundere			
10	Covalschi Roman	Contabil-Şef	01.08.11

14. Modificări în lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului, precum și în lista persoanelor cu care acestea acționează în mod concertat în perioada raportată: Nu au fost modificări în perioada raportată
15. Statutul entității de interes public /modificări la statut (data înregistrării la organul înregistrării de stat): – Statutul în redacție nouă aprobat la 31.05.2016 înregistrat la data 12.07.2016. Modificări în perioada de raportare nu au fost.
Statutul și toate modificările la acesta sunt publicate pe pagina web: www.fsoil.info/sa
16. Informația privind dezvăluirea publică a raportului semestrial al entității, cu indicarea surselor și datei unde/când acesta a fost dezvăluit public (prin MSI, pe propria pagină web oficială) și, după caz, indicarea denumirii și datei ediției/lor periodice, prevăzute în statutul entității, în care a fost publicat comunicatul privind disponibilitatea raportului semestrial al entității:
  - Se publică pe pagina web oficială www.fsoil.info/sa la data de 30.08.2019
  - Se publică prin MSI la data de 30.08.2019
  - Comunicatul privind disponibilitatea raportului semestrial al entității se publică în ediția din 04.09.2019 a ziarului Capital Market.

II. Situațiile financiare semestriale (prezentate Direcției pentru Statistică):

– Informația dată este publicată în Raportul semestrial al entității plasat pe pagina web: www.fsoil.info/sa și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației.

III. Entitatea de audit:

Compania de audit “Moldauditing” SRL; MD-2009, mun. Chișinău, str. A. Mateevici, 84/1, tel.: 022-23 25 51, fax.: 022-23 25 54; Administrator dl Bodarev Pavel; Contract privind acordarea serviciilor pentru anul financiar 2018 din 30.05.2018; Certificat de înregistrare a entității de audit cu nr 1003600029218 eliberat la 22.01.2005; Certificat de calificare al auditorului Bodarev Pavel cu seria AG, nr.: 000006 eliberat la data de 8 februarie 2008.

IV. Raportul de revizuire a situațiilor financiare – nu a fost efectuat pe motiv că acestea nu au fost revizuite

V. Raportul intermediar (semestrial) de activitate al conducerii, întocmit conform pct. 19 sbp. 3) din Regulament: – Informația dată este publicată în Raportul semestrial al entității plasat pe pagina web: www.fsoil.info/sa și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației.

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public (conform pct. 19 sbp. 4) din Regulament: – Informația dată este publicată în Raportul semestrial al entității plasat pe pagina web: www.fsoil.info/sa și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației.

VII. Informații privind evenimentele importante, care au avut loc pe parcursul perioadei de raportare: – Informația dată este publicată în Raportul semestrial al entității plasat pe pagina web: www.fsoil.info/sa și prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației.

VIII. Date anuale privind tranzacțiile efectuate de către emitent cu propriile sale acțiuni: Nu au avut loc în perioada de raportare.

IX. Semnarea

Membru Consiliului: Babakova Tatiana
Organul executiv: Ostrovetchi Stela (Director General)
Contabilul-şef: Covalschi Roman

Raportul semestrial al CPMC „USBA” S.A.

I. Date generale privind entitatea de interes public.

1. Perioada de raportare: 01.01.2019-30.06.2019
2. Denumirea completă a entității de interes public: COMBINATUL DE PRODUCERE A MATERIALELOR DE CONSTRUCȚIE „USBA” S.A.
3. Entitatea de interes public reprezintă:
  - un emitent, ale cărui valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată.
4. Sediul, nr. de telefon/fax, pagina web oficială, e-mail: MD3091, mun. Cahul, str. Muncii, 4; tel/fax (299)41701; www.fe-z-usba.md, sausb@mail.ru
5. Numărul și data înregistrării la organul înregistrării de stat: 1003603004810 din 18.09.1995
6. Activitatea principală (conform CAEM): L6820
7. Capitalul social al entității de interes public la ultima zi a perioadei de raportare, lei: 4338640
8. Numărul total de valori mobiliare emise de emitent, tipul și clasa valorilor mobiliare, principalele caracteristici, cu indicarea valorii nominale (fixate) și a codului ISIN: 2169320 acț., AON, I, 2 lei, MD14USBA1008
9. Informația privind numărul acționarilor la ultima zi a perioadei de raportare: 315
10. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acțiunile transmise în custodie, și beneficiarii efectivi, cu specificarea numărului și cotei acțiunilor deținute: “ECOGAZGRUP” S.R.L., 2150585 acț., 99,136%
11. Informația privind entitatea care asigură ținerea registrului acționarilor:

Denumirea completă, sediul, nr. telefon/fax, nr. licenței, numele, prenumele conducătorului, data și numărul contractului: Societatea de Registru „SOLIDITATE” S.A., MD2005, mun. Chișinău, str. Feredeului, 4, tel. 022-549320, fax 022-544920, licența 0007,10.02.2015, director A. Ciornii, contract 1/185 din 01.01.2008
12. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale entității: membrii Consiliului, 30.11.2018: Stratan Valerian, Grossu Vitalii, Stratan Victor, Morozan Sergiu, Rovenco Anastasia; organul executiv, 31.05.2017 – Cohaniuc Valeri; comisia de cenzori, 11.12.2017 – Rovenco Svetlana; contabil-şef – Ostapenco Galina
13. Modificări în lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului, precum și în lista persoanelor cu care acestea acționează în mod concertat în perioada raportată – nu a fost
14. Statutul entității de interes public /modificări la statut (data înregistrării la organul înregistrării de stat): Camera Înregistrării de Stat, 29.05.2008/Camera Înregistrării de Stat 15.06.2012 și 06.06.2016, Agenția Servicii Publicii a RM 06.03.2018
15. Informația privind dezvăluirea publică a raportului semestrial al entității: prin MSI; www.fe-z-usba.md; Capital-Market, 4 septembrie 2019

II. Situațiile financiare semestriale

16. Bilanțul emitentului pentru perioada de gestiune

Indicatori	Sold la	
	începutul perioadei de gestiune	sfârșitul perioadei de gestiune
1. Active imobilizate		
Imobilizări necorporale	2.000	2.000
Imobilizări corporale în curs de execuție	180.475.677	55.904.183
Terenuri	4.625.605	4.625.605
Mijloace fixe	12.968.095	10.782.573
Resurse minerale		
Active biologice imobilizate		
Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate		
Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate		
Investiții imobiliare		170.413.143
Creanțe pe termen lung		
Avansuri acordate pe termen lung		
Alte active imobilizate		
Total active imobilizate	198.071.377	241.727.504
2. Active circulante		
Materiale	34.225	22.097
Active biologice circulante		
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	74.977	102.583
Producția în curs de execuție și produse		
Mărfuri		
Creanțe comerciale	17.959	62.429
Creanțe ale părților afiliate		
Avansuri acordate curente	15.801.356	3.814.402
Creanțe ale bugetului	19.114	29.144
Creanțe ale personalului		6.250
Alte creanțe curente	235.180	129.304
Numerar în casierie și la conturi curente	1.603.544	422.745
Alte elemente de numerar		
Investiții financiare curente în părți neafiliate		
Investiții financiare curente în părți afiliate		
Alte active circulante	2.440	2.440
Total active circulante	17.788.796	4.591.394
Total active	215.860.173	246.318.898
3. Capital propriu		
Capital social și suplimentar	4.338.640	4.338.640
Rezerve	258.732	362.136
Corecții ale rezultatelor anilor precedent		
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți		1.964.673
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	X	(3.949.116)
Profit utilizat al perioadei de gestiune	X	
Alte elemente de capital propriu		
Total capital propriu	6.665.449	2.716.333
4. Datorii pe termen lung		
Credite bancare pe termen lung	180.203.379	182.933.467
Împrumuturi pe termen lung		
Datorii pe termen lung privind leasingul financiar		
Alte datorii pe termen lung		

Total datorii pe termen lung	180.203.379	182.933.467
5. Datorii curente		
Credite bancare pe termen scurt		
Împrumuturi pe termen scurt	20.650.986	23.276.592
Datorii comerciale	542.440	23.147.621
Datorii față de părțile afiliate		
Avansuri primite curente	7.703.250	13.539.632
Datorii față de personal	5.000	104.165
Datorii privind asigurările sociale și medicale	30.614	25.000
Datorii față de buget	14.613	540.005
Venituri anticipate curente		
Datorii față de proprietari		
Finanțări și încasări cu destinație specială curente		
Provizioane curente		
Alte datorii curente	44.442	36.083
Total datorii curente	28.991.345	60.669.098
Total pasive	215.860.173	246.318.898

17. Situația de profi și pierdere

Indicatori	Perioada de gestiune	
	precedentă	curentă
Venituri din vânzări	7.367.629	13.146.848
Costul vânzărilor	39.023	
Profit brut (pierdere brută)	7.328.606	13.146.848
Alte venituri din activitatea operatională	5.172.713	
Cheltuieli de distribuție		
Cheltuieli administrative	3.733.409	6.062.816
Alte cheltuieli din activitatea operatională	5.177.393	935.534
Rezultatul din activitatea operatională: profit (pierdere)	3.590.517	6.148.498
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	-1.522.440	-10.097.614
Profit (pierdere) pînă la impozitare	2.068.077	-3.949.116
Cheltuieli privind impozitul pe venit		
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	2.068.077	-3.949.116

18. Situația modificărilor capitalului propriu

Indicatori	Sold la începutul perioadei de gestiune	Majorări	Diminuări	Sold la sfîrșitul perioadei de gestiune
1. Capital social și suplimentar				
Capital social	4.338.640			4.338.640
Capital suplimentar				
Capital nevărsat	( )	( )	( )	( )
Capital neînregistrat				
Capital retras	( )	( )	( )	( )
Total capital social și suplimentar	4.338.640			4.338.640
2. Rezerve				
Capital de rezervă	103.404			103.404
Rezerve statutare				
Alte rezerve	258.732			258.732
Total rezerve	362.136			362.136
3. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)				
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți				
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	1.964.673			1.964.673
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	X		3.949.116	(3.949.116)
Profit utilizat al perioadei de gestiune	X	( )	( )	( )
Rezultatul din tranziția la noile reglementări contabile				
Total profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	1.964.673		3.949.116	(1.984.443)
4. Alte elemente de capital propriu, din care				
Diferențe din reevaluare				
Subvenții entităților cu proprietate publică				
Total capital propriu	6.665.449		3.949.116	2.716.333

III. Entitatea de audit: Societatea de audit "DTC Audit" S.R.L., mun. Chișinău, str. A. Russo 59/4 ap. (of.) 164, tel. /fax 022-220106, Tatiana Nicora, director, Contract CPSA-04/19 din 19.03.2019, Licența seria A MMII nr. 050978 din 26 februarie 2014

IV. Raportul de revizuire a situațiilor financiare semestriale cu indicarea datei întocmirii raportului: nu au avut loc

V. Raportul semestrial de activitate al conducerii, întocmit conform pct. 19 sbp. 3) din Regulament: Informația corespunzătoare poate fi vizualizată prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației: <https://emitent-msi.market.md> și pe pagina web proprie: www.fez-usba.md, sau disponibilă și la adresa societății.

VI. Declarațiile persoanelor responsabile ale entității de interes public (conform pct. 19 sbp. 4) din Regulament: Informația corespunzătoare poate fi vizualizată prin intermediul Mecanismului oficial de stocare a informației: <https://emitent-msi.market.md> și pe pagina web proprie: www.fez-usba.md, sau disponibilă și la adresa societății.

VII. Informații privind evenimentele importante, care au avut loc pe parcursul perioadei de raportare:

Nr. d/o	Denumirea evenimentului	Data producerii evenimentului	Organul de conducere autorizat, care a luat decizia corespunzătoare, și data adoptării deciziei	Sursele unde s-a dezvăluit public decizia organului de conducere autorizat, data publicării/plasării informației	Informații relevante aferente respectivului eveniment
1	Convocarea adunării generale a acționarilor sau, după caz, decizia organului competent privind refuzul de a convoca adunarea generală a acționarilor	16.05.2019	Consiliul societății, 04.04.2019	Capital Market, 10.04.19 Capital Market, 22.05.19	Anunț, convocării AG Decizii AG din 16.05.19

2	Schimbări în controlul asupra emitentului de valori mobiliare	07.05.2019	-	Monitorul Oficial, 12.04.2019 Capital Market, 10.04.2019, 17.04.2019	Oferta de preluare benevolă. Rezultat în ziarul Capital Market, 15.05.2019
---	---	------------	---	---	--

VIII. Date semestriale privind tranzacțiile efectuate de către emitent cu propriile sale acțiuni, care vor cuprinde cel puțin următoarea informație: nu au avut loc

IX. Semnarea
Director
Contabilul-șef

Cohaniuc Valeri
Ostapenco Galina

Întreprinderea Mixtă Compania Internațională de Asigurări "TRANSELIT" S.A.

Vă aduce la cunoștință că Raportul Semestrial pentru perioada de raportare 01.01.2019 – 30.06.2019 este dezvăluit public și poate fi accesat pe pagina web a Companiei <http://transelit.md/>, la compartimentul Despre Companie → Dezvăluirea informației → Anul 2019, precum și pe Mecanismul Oficial de stocare a informațiilor, în conformitate cu prevederile art. 121 din Legea nr. 171/2012 și Secțiunea 3 din Capitolul II al Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr. 7/1 din 18.02.2019.

Stimat acționar al Agrofirma "CIMIȘLIA" S.A.

Vă aducem la cunoștință că în urma desfășurării ședinței consiliului S.A. Agrofirma "CIMIȘLIA", care a avut loc la data de 29.08.2019,

CU UNANIMITATEA VOTURILOR S-A HOTĂRĂT:

- Aprobarea încheierii unui contract de vânzare-cumpărare prin care „Radacini Wines” SRL procură de la Agrofirma "Cimișlia" S.A. utilaj cu destinație vinicolă din s. Recea, r-l Strășeni, la prețul de 4 440 mii lei, inclusiv TVA, și care este considerată o tranzacție cu conflict de interese în condiția în care „Radacini Wines” SRL are ca asociat unic pe SC "Ducates Grup" SRL, care cel din urmă la rândul său este și acționar a Agrofirmei "Cimișlia" S.A., ce deține 49,03% din cota totală de acțiuni cu drept de vot.
- S-a împuternicit Directorul Agrofirmei "Cimișlia" S.A. de a semna cu "Radacini Wines" SRL, contractul de vânzare-cumpărare.

Stimați acționari "Basarabia-Nord" SA

Consiliul Societății „Basarabia-Nord” S.A. aduce la cunoștință despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor pentru data de 26 septembrie 2019, în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei 90 A, convocată în temeiul deciziei Consiliului al „Basarabia-Nord” S.A.. Adunarea generală extraordinară a acționarilor se va desfășura cu prezența acționarilor. Începutul înregistrării acționarilor – 10.00 Începutul adunării – 10.45

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la constituirea gajului/ipotecii asupra bunurilor S.A. "Basarabia-Nord";
- Cu privire la acordarea împuternicirilor.
- Autentificarea procesului-verbal.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 2 septembrie 2019.

Acționarii pot să se familiarizeze cu materialele ordinea de zi a adunării începând cu 15 septembrie 2019 în sediul societății pe acțiuni pe adresa: mun. Bălți bulevard Victoriei de la ora 08.00 până la ora 17.00, excepție în zilele de odihnă.

Participanții la adunare vor prezenta buletinul de identitate (pașaport). Reprezentanții vor prezenta procura perfectată conform legislației în vigoare.

În atenția acționarilor "Onaris" SA

Conform Deciziei nr. 1 din 30.08.2019 se anunță despre convocarea Adunării Generale extraordinare a acționarilor "Onaris" SA cu prezența acționarilor. Adunarea Generală se va desfășura la data de 18.09.2019, orele 10.00, începutul înregistrării acționarilor orele 9.00, pe adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2.

ORDINEA DE ZI:

- Adoptarea hotărârii privind înstrăinarea prin vânzare-cumpărare a bunului imobil număr cadastral: 0100418.160.01.025 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2;
- Adoptarea hotărârii privind valoarea / prețul de înstrăinare a bunului imobil număr cadastral: 0100418.160.01.025 din mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2, în mărime de 8 075 000 MDL conform valorii de piață;
- Autentificarea semnăturilor procesului-verbal al președintelui și secretarului adunării generale de către notarul Golubciuc Valentin;

Acționarii pot face cunoștință cu materialele Adunării Generale extraordinare a acționarilor la adresa mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni 28/2, începând cu data de 06.09.2019, conform programului 9.00 – 13.00, de luni până vineri.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea Generală a fost întocmită conform situației din 01.09.2019.

Acționarii prezenți la adunare vor prezenta actele de identitate, iar reprezentanții actele ce le confirmă împuternicirile.

Directorul S.A. "Combinatul de Colectare și Prelucrare a Cerealelor din Fălești",

în baza deciziei consiliului societății, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la data de 04.10.2019 cu începere de la ora 10.00 pe adresa: or. Fălești, str. Bogdan Vodă, nr. 31. Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor. Înregistrarea participanților de la ora 09.30pînă la ora 10.00.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

- Încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor Consiliului societății și alegerea componentei noi a Consiliului Societății;
- Suplinirea genurilor de activitate a Societății;
- Aprobarea statutului Societății în redacție nouă 2019;
- Schimbarea Administratorului Societății;
- Acordarea unor împuterniciri.

Lista acționarilor, care au dreptul să participe la adunarea acționarilor, este întocmită la data 02.09.2019.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarii pot face cunoștință în zilele de lucru, începîndu data 23.09.2019, de la ora 9.00pînă la ora 14.00, la sediul societății pe adresa: or. Fălești, str. Bogdan Vodă, nr. 31, în contabilitate.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții adăugător la aceasta vor prezenta și procura autentificată în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Comunicat B.C. „VICTORIABANK” S.A.

STIMAȚI ACȚIONARI ȘI INVESTITORI AI BĂNCII,

Vă aducem la cunoștință, că Banca Comercială „VICTORIABANK” S.A., în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare nr. 7/1 din 18.02.2019, face disponibil Raportul Băncii pentru semestrul I al anului 2019, pe pagina sa web <http://www.victoriabank.md/ro/details-dezvaluirea-informatiei-in-conformitate-cu-legea-privind-piata-de-capital?category=information-disclosure-bank-governance-all> și pe pagina Mecanismului oficial de stocare a informației <https://emiten-msi.market.md>.

Comitetul de Direcție
al B.C. „VICTORIABANK” S.A.

SA „Răut”

La data de 22 august 2019 pe adresa: pe adresa: Orhei, 31 August, 62 a avut loc adunarea generală extraordinară desfășurată cu prezența acționarilor. Cvorum 95,5%.

LA ADUNAREA GENERALĂ UNANIM S-A DECIS:

- De a reorganiza „Răut” S.A. prin transformare din Societate pe Acțiuni în Societate cu Răspundere Limitată „Răut-AMRI”.
- De a aproba planul de reorganizare prin transformare.
- De a aproba actul de transmitere a activelor și pasivelor de la SA „Răut” către SRL „Răut-AMRI”.
- De a aproba actele de constituire ale SRL „Răut-AMRI”, mărirea capitalului social și distribuirea părților sociale.
- De a numi în funcție de administrator SRL „Răut-AMRI” pe d-I Paiul A.
- De a desemna pe d-I Paiul A. persoană împuternicită pentru perfectarea și semnarea documentelor ce țin de procedura de reorganizare.

Relații la telefon 0 69 715923

„CENTRUL II” S.A.

informează acționarii și persoanele interesate că Consiliul Societății la ședința din 24.08.2019 a aprobat:

- darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ordinare nominative de clasa I CENTRUL II S.A. în sumă de 5322312 lei;
- lista subscriitorilor la acțiunile din emisiunea suplimentară;
- modificările la Statutul CENTRUL II S.A. ce se referă la majorarea capitalului social și a numărului de acțiuni plasate.

Organul executiv al CENTRUL II S.A.

Stimați acționari ai ÎM «Bălțeanca» SA

În temeiul deciziei Consiliului societății în data de 24.08.2019 a fost convocată adunarea extraordinară a acționarilor în mun. Bălți, str. Păcii 5. La adunare s-au prezentat acționarii și reprezentanții acestora detinatori a 2950 acțiuni sau 0,0798% din acțiuni cu drept de vot. Adunarea generală extraordinară a acționarilor ÎM „Bălțeanca” SA din 24.08.2019 nu a avut cvorumul necesar și a fost aminată.

Compania de Asigurări „GALAS” S.A.

anunță că la data de 23.08.2019 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Societății „GALAS”, cvorum 100%, care prin decizia Acționarului unic a hotărât:

- A aproba Planul de remediere financiară al Societății,
- Semnăturile Președintelui și Secretarului adunării la procesul verbal să fie autentificate de către notar.

«VINĂRIA CĂUȘENENILOR» SA

informează despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor. Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 07.10.2019 ora 12:00 în sala de ședințe a Societății pe adresa: or. Căușeni, str. Alba Iulia, 59. Înregistrarea participanților – de la ora 11:30 pînă la ora 12:00.

ORDINEA DE ZI:

- Încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor consiliului Societății.
- Alegerea membrilor consiliului Societății și a președintelui consiliului.
- Încetarea înainte de termen a împuternicirilor membrilor comisiei de cenzori.
- Alegerea membrilor comisiei de cenzori și a președintelui comisiei de cenzori.
- Încetarea înainte de termen a împuternicirilor directorului Societății.
- Alegerea directorului Societății în baza art. 50 alin. (6) al Legii nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni.
- Aprobarea listei reînnoite a genurilor principale de activitate ale Societății.
- Aprobarea statutului Societății în redacție nouă.
- Acordarea împuternicirilor.

Adunarea generală a acționarilor se convoacă în temeiul deciziei din 26.08.2019 a consiliului Societății.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită conform situației la 26.08.2019.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale acționarii se pot familiariza începând cu 26.09.2019 în zilele lucrătoare, între orele 9:00 – 12:00 pe adresa: or. Căușeni, str. Alba Iulia, 59.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura autenticată în conformitate cu legislația în vigoare.

Organul executiv

În atenția acționarilor SA «Floarea Soarelui»

Consiliul societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. „Floarea Soarelui”.

Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor la data de 19 septembrie 2019 pe adresa: str. 31 August, 6, mun. Bălți. Adunarea se va începe la ora 11 și 15 minute. Înregistrarea participanților: de la ora 10.00 pînă la ora 11.00.

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la încheierea unor tranzacții.
- Cu privire la acordarea împuternicirilor la semnarea tranzacțiilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită conform situației din 02.09.2019. Cu materialele ordinea de zi acționarii pot lua cunoștință în zilele de lucru, începând cu 09.09.2019 de la orele 10 pînă la 16 pe adresa: str. 31 August, 6, mun. Bălți.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții – și procura întocmită conform prevederile legislației.

Relații la tel.: (231)5-26-49.

Directorul General

C.A. „Klassika Asigurări” SA

informează că în conformitate cu prevederile Legii 171 din 11.07.2012 privind piața de capital pct. 6 și pct. 8 din Regulamentul cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 7/11 din 12.02.2016, Raportul semestrial al Companiei pentru perioada de gestiune 01.01.2019 – 30.06.2019 poate fi accesat pe pagina web: www.klassikaasig.md și a fost publicat prin intermediul „Mecanismului oficial de stocare a informației”.

BC „Moldova-Agroindbank” SA

organizează licitație privind achiziționarea de către bancă a banderolelor confecționate în formă de inele pentru necesitățile băncii.

Data de depunere a ofertei este 17 septembrie 2019, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la: achizitii@maib.md / 022 444-078 / 022 303-523, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9.

Institutul de Proiectări Tehnologice „IPTEH” S.A.,

cu sediul în mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 65, comunică că la data de 22.08.2019, la sediul Societății, a avut loc ședința Consiliului „IPTEH” S.A., care, cu vot unanim al tuturor membrilor aleși:

- A decis repartizarea unei părți din profitul net al „IPTEH” S.A. în cursul anului financiar pentru plata dividendelor intermediare.
- A aprobat:
  - a) data la care este întocmită lista acționarilor, care au dreptul să primească dividende – 12.07.2019;
  - b) quantumul dividendelor pe o acțiune de aceeași clasă aflată în circulație – 2,1 MDL;
  - c) forma și termenul de plată a dividendelor – cu mijloace bănești, în termen de 3 luni din data emiterii deciziei.

Stimate acționar S.A. „CMMCD nr. 6” Căușeni!

S.A. CMMCD nr. 6 Căușeni Vă invită la 20 septembrie 2019 să participați la adunarea generală extraordinară a societății convocate de organul executiv. Începutul înregistrării la ora 10.00-12.00. Adunarea va avea loc la ora 12.00 în sediul societății.

ORDINEA DE ZI:

- Aprobarea tranzacției de proporție.
- Înstrăinarea imobilului societății în contul stingerii datoriilor creditoriale.

Cu materialele ordinii de zi puteți face cunoștință începând cu data de 28.09.2019 în sediul societății. Lista acționarilor a fost pregătită de Depozitarul Central la data de 29.08.2019

Stimate acționar al „DAAC Hermes” S.A.!

Organul executiv al Societății, în baza deciziei Consiliului societății din 28.08.2019, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care se va desfășura pe data de 19.09.2019, pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău.

ORDINEA DE ZI:

- Aprobarea constituirii fidejusiunii Societății.
- Acordarea de împuterniciri pentru semnarea contractului de fidejusiune și orice alte documente aferente tranzacției date.
- Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării pe procesul verbal al adunării generale a acționarilor.

Începutul înregistrării: 09-30.

Începutul adunării: 10-00.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 30.08.2019.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi a adunării generale începând cu data de 09.09.2019 r. pe adresa: str. Calea Leșilor, 10, mun. Chișinău, în zilele de lucru de la 16-00 pînă la 17-00.

Acționarii vor avea asupra lor pașaportul sau buletinul de identitate, extrasul din registru, iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procura autenticată în modul stabilit.

Societatea pe Acțiuni „AGRO-FORTUS”

aduce la cunoștință, că din inițiativa directorului societății este convocată adunarea generală anuală a acționarilor cu prezența lor, care va avea loc la data 27.09.2019 pe adresa: or. Rîșcani, str. Independenței 147 cu începere la ora 11 și 10 minute.

Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor. Înregistrarea participanților la adunare va avea loc de la ora 10 și pînă la ora 11.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

- Darea de seamă cu privire la activitatea societății pentru anul 2018 și planul de activitate pe anul 2019.
- Examinarea dării de seamă financiară anuale a societății pentru anul 2018.
- Examinarea dării de seamă anuale a consiliului societății pentru anul 2018.
- Examinarea dării de seamă anuale a comisiei de cenzori pentru anul 2018.
- Cu privire la repartizarea profitului net și/ sau acoperirea pierderilor societății pentru anul 2018.
- Aprobarea normativelor de repartizare a profitului net al societății pentru anul 2019.
- Aprobarea modificărilor și completărilor la statutul societății și regulamentele organelor de conducere și control ale societății.
- Examinarea unor tranzacții.
- Acordarea împuternicirilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare va fi întocmită la data de evidență 20.08.2019.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarii vor lua cunoștință în contabilitatea „AGRO-FORTUS” S.A. situată pe adresa or. Rîșcani, str. Independenței 155 în oficiul „AVIS-NORD” S.A. în zilele lucrătoare, începând cu data 16.09.2019 de la ora 9 și pînă la ora 15.

Pentru a participa la adunare acționarii vor prezenta la înregistrare buletinul de identitate, iar reprezentanții acestora, adăugător la aceasta, și procura sau alte acte de împuternicire cu drept de participare la adunare și cu drept de vot, întocmite în modul stabilit de legislație.

SA „Biroul de proiectare și construcții Agroindmaș”

ANUNȚ Cu privire la convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor

Organul executiv al SA „Biroul de proiectare și construcții Agroindmaș” aduce la cunoștință acționarilor informația despre convocarea pentru data de 12.09.2019, ora 12.00, a adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Biroul de proiectare și construcții Agroindmaș”, care se va petrece cu prezența acționarilor în mun. Chișinău, str. Lunca Bicului, 19/1,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Cu privire la modificarea proiectului de reorganizare a societății prin dezmembrare (separare);
- Cu privire la modificarea bilanțului de repartizare a bunurilor societății ca rezultat al reorganizării;
- Aprobarea actului de transmitere-primire a bunurilor către societatea formată ca rezultat al reorganizării prin dezmembrare (separare);

Începutul înregistrării ora 11.40

Închiderea înregistrării ora 11.55

Începutul adunării ora 12.00

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară este întocmită conform situației la data de 22 august 2019;

Pentru participarea la adunarea generală extraordinară, acționarii vor prezenta documentele de identitate (buletinul sau pașaportul) iar reprezentanții acționarilor vor prezenta și o procură perfectată în modul stabilit de lege;

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare începând cu data de 2 septembrie 2019 (în zilele de lucru), între orele 11:00-12:00 pe adresa mun. Chișinău, str. Petru Rareș 36, of 146 „A”.

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

2

Новые правила повышают стабильность рынка микрокредитования

3

Доходы от процентов и комиссия – основной источник прибыли банков

4

С 8 сентября 2019 года будет применяться процедура мирной констатации ДТП

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) доводит до сведения, что начиная с 8 сентября 2019 года начнет действовать процедура мирной констатации дорожно-транспортного происшествия, на основании которой водители – участники ДТП могут использовать бланк «Мирное урегулирование дорожно-транспортного происшествия» в отношениях со страховыми компаниями, без необходимости документировать случай ДТП в полиции.

Бланк «Мирного урегулирования ДТП» имеет формат А4 и содержит два самокопирующихся листа с фоновым рисунком, напечатанным на офсетной бумаге, оба листа обладают одинаковой юридической силой. Бланк можно получить бесплатно у страховых компаний (страховых посредников): за получением бланка водители могут обратиться в страховые компании (к страховому посреднику), у которых они приобретали полис страхования автогражданской ответственности.

Процедура мирного урегулирования ДТП может применяться при всех дорожно-транспортных происшествиях, произошедших на территории Молдовы, если в них участвовали только два автомобиля, которым был нанесен незначительный материальный ущерб в размере до 10 тыс. леев.

В этом случае участники аварии должны заполнить и подписать бланк согласно правилам, напечатанным на обороте, и передать его страховщику без привлечения полиции и выплаты штрафа за правонарушение. Тем самым исключается и административное наказание.

Водителям рекомендуют при получении бланка для мирного урегулирования дорожно-транспортного происшествия изучить его, а также ознакомиться с нормами его заполнения, напечатанными на обороте.

Отметим, что бланк заполняется только тогда, когда у обоих водителей, участвующих в ДТП, есть полис страхования автогражданской ответственности, ущерб не превышает 10 тысяч

леев, и если они по обоюдному согласию установили виновника ДТП, что и отражается в бланке. В противном случае, ДТП будет расследовать полиция.

Обращаем внимание, что бланк «Мирное урегулирование ДТП» виновник происшествия представляет своему страховщику в течение двух рабочих дней с момента наступления ДТП. Он должен быть заполнен и подписан обоими участниками ДТП.

НКФР выражает уверенность в том, что бланк упростит оперативный сбор всей необходимой информации и процесс решения вопросов о возмещении ущерба. Он будет выдаваться страхователям страховыми компаниями при заключении

страхового договора или по их просьбе.

Отметим, что процедура мирной констатации ДТП начнет действовать с сентября только для владельцев страховых полисов внутреннего страхования автогражданской ответственности, а для обладателей страхового полиса «Зеленая карта» процедура будет применяться с 2021 года.

Согласно данным Государственной автоматизированной информационной системы RCA Data, в 2018 году было завершено 8611 дел о нанесении ущерба в результате ДТП (произошедших в 2018 году).

Из этого числа в 5163 случаях или 60% сумма ущерба не превышала 10 тыс. леев.

Пресс-служба НКФР

Курс валют на 4.09.2019 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.7793
EUR	1	19.4452
UAH	1	0.7036
RON	1	4.1106
RUB	1	0.2654

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

НКФР начинает разработку поправок в законодательство о страховании

Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) объявляет о начале процедуры разработки и продвижения законопроекта о Национальном гарантийном фонде в страховании.

Разработка законопроекта о Национальном гарантийном фонде в страховании вытекает из положений ст. 46 Закона №407/2006 о страховании и преследует цель гарантирования прав и интересов страхователей – владельцев полисов внутреннего и внешнего обязательного страхования автогражданской ответственности в случае начала процедуры неплатежеспособности страховщика. Создание фонда является императивом в деле защиты потребителей финансовых услуг и предусматривает формирование страховых резервов на случай угрозы неспособности страховщика выполнить свои обязательства.

Для повышения эффективности разработки указанного законопроекта просим всех заинтересованных субъектов принять активное участие и направлять свои предложения.

Предложения принимаются до 23 сентября 2019 года в электронном формате по адресу: tatiana.ciobanu@cnpf.md, cristina.izman@cnpf.md.

Контактное лицо: **Кристина Изман, заместитель главы генерального управления по страхованию, тел: 0 (22)859 480.**

Подпишись!

Подпишись на газету

Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221
Press Inform-Curier (022) 237187
“Ediții Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания от 23 августа Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

I. РЕГУЛИРОВАНИЕ

- Изменение Инструкции об этапах, сроках, порядке и процедурах регистрации ценных бумаг, утвержденной Постановлением НКФР №13/10 от 13.03.2018. Изменения являются следствием поправок, внесенных в Закон №171/2012, согласно которым расширено право обществ с ограниченной ответственностью выпускать облигации, а также поправок, внесенных в Гражданский кодекс (вступили в силу с 1 марта 2019 года), согласно которым расширено право выпускать облигации путем публичных и закрытых предложений.

II. АВТОРИЗАЦИЯ

- Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг в связи с изменением наименования SA COMPLEXUL AGRICOL „MOARA DIN COSTEȘTI” в SA „AGRO-COSTEȘTI” и исключения ценных бумаг, выпущенных ранее SA „DIGRENTA”, в количестве 535 577 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в ООО;
- Реорганизация совместного предприятия „COM DH” SA и компании „IGNIS-ELECTRUM” SA путем преобразования в общества с ограниченной ответственностью;
- Отзыв лицензии страхового-перестрахового брокера „ACCEPT-ASIG” SRL на право осуществления посреднической деятельности в страховании и перестраховании, в связи с добровольным отказом от лицензии;
- Утверждение Дорины Постолаке в должности управляющего Страхового агентства „BUSINESS OPPORTUNITY” SRL и Елены Пепеля – главным бухгалтером предприятия;
- Утверждение Ольги Вдовиченко в должности управляющего BAR „PRODEVIZ” SRL;
- Регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашуранс Страхового агентства „BUSINESS OPPORTUNITY” SRL и организации небанковского кредитования „FINANCE LEASING COMPANY” SRL.

III. НАДЗОР

- Решение по результатам проверки-анализа (по состоянию на 30.04.2019) соответствия SA „GENERAL ASIGURĂRI” SA требованиям нормативных актов в сфере формирования резервов и активов, допущенных к их покрытию. В связи с этим Национальная комиссия по финансовому рынку предписала компании привести свою деятельность в соответствие с регулирующими нормами и устранить выявленные в ходе проверки пробелы.

В ходе очередного заседания от 2 сентября Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку, наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

I. АВТОРИЗАЦИЯ

- Одобрение государственной регистрации учреждения OCN „DINO CREDIT” SRL (решение принято на учредительном собрании OCN от 24.07.2019);
- Выдача трастовой компании „BV Fiduciar Invest” SA предварительного согласия на приобретение государственными ценных бумаг;
- Утверждение плана реорганизации путем слияния ссудо-сберегательной ассоциации „Asociația Centrală a Asociațiilor de Economii și Împrumut” и Центральной ссудо-сберегательной ассоциации „Uniunea Centrală”, с созданием нового юридического лица – Национальной центральной ассоциации ссудо-сберегательных ассоциаций. Кроме того, НКФР выдала указанным ассоциациям предварительное согласие на реорганизацию путем слияния с одобрением государственной регистрации учредительного документа Национальной центральной ассоциации ссудо-сберегательных ассоциаций.

II. НАДЗОР

- Прекращение банковских операций на текущих и депозитных счетах AEI „VĂSIENI”, до полного соответствия требованиям законодательства. Также Национальная комиссия по финансовому рынку повторно предписала управляющим ассоциации представить в течение 15 рабочих дней специальный отчет за II квартал 2019 года.

Пресс-служба НКФР

В экономике Молдовы есть факторы, которые сдерживают ее развитие и не ведут к росту ВВП

В экономике Молдовы приобретают устойчивый тренд три неблагоприятных фактора, которые сдерживают ее развитие и не ведут к росту ВВП на душу населения, – считает независимый эксперт Вячеслав Ионицэ.

Как передает агентство „ИНФОТАГ”, цитируя анализ эксперта, этими факторами являются экспорт, который завис и долгое время не растет; падающий объем переводов денег из-за границы; а также сокращение инвестиций в недвижимость трудовыми мигрантами.

Продолжение такой тенденции в экономике ведет к дальнейшему увеличению дефицита торгового баланса, обесцениванию молдавского лея и росту бедности населения.

Говоря о ситуации в реальном секторе экономики, Ионицэ обращает внимание на то, что объемы экспорта Молдовы не растут, из-за чего в страну не поступает больше валютной выручки. Объемы экспорта поддерживаются благодаря инвестициям резидентов Свободных экономических зон (СЭЗ), в частности, в сектор автомобильной промышленности.

“Если бы не их объемы экспорта, то у Молдовы в настоящее время наблюдался бы заметный спад экспортируемой продукции”, – говорит Ионицэ.

Характеризуя переводы денег в Молдову трудовыми мигрантами, эксперт говорит, что раньше причиной этому были глобальный финансовый кризис (2009 г.) и кража денег из банков (2014 г.).

“А вот в наблюдающемся в 2019 г. сокращении переводов денег проявляет себя новое для Молдовы явление, характеризующее воссоединением семей трудовыми мигрантами. Те, кто работал долгие годы за границей (супруг или супруга), перевозят к себе за границу семьи. И теперь уже \$300 млн., которые ранее переводились на родину на содержание детей, учебу их в университете, больше не поступают”, – заметил эксперт.

В складывающейся в экономике ситуации эксперт считает важным принятие срочных мер для сокращения дефицита торгового баланса и недопущения обесценивания лея, что будет вести к бедности населения.

“Правительству важно нарастить поток прямых инвестиций в СЭЗ резидентов с крупными производствами в автомобильной промышленности (Германия, Япония, США), что могло бы заметно поправить дела с экспортом”, – говорит он.

Для увеличения экспортной составляющей в экономике было бы полезно заняться демонаполизацией экспорта.

“Молдова обладает большим потенциалом для экспорта зерновых продуктов, оцениваемого примерно в \$0,5 млрд. Этот потенциал может быть увеличен до \$1 млрд. Монополия ограничила способность бизнеса максимально использовать его потенциал”, – подчеркивает эксперт.

Нужен обратный билет в кармане

Постоянно ощущается соблазн увеличить квоты экспорта на рынок Европейского союза. Бывало и такое, что обещания их повышения вынужденно появлялись среди предвыборных обещаний, хотя чаще всего они органично вписывались в обязательства, декларируемые каждым новым правительством или новым министром (обычно сельского хозяйства). Как правило, все начиналось с фразы наподобие «будучи страной, где преобладает сельское хозяйство» или «учитывая наше главное обязательство по европейской интеграции». Да, в конце концов квоты росли. Следовали аплодисменты, увеличивались инвестиции, появлялись даже иллюзии и... традиционный вывод – экспортные квоты не освоены. Это не обобщение, но касается большинства товаров, включенных в список.

Помню расширенное заседание сельхозпроизводителей, организованное во время переговоров по Соглашению о свободной торговле. Мероприятие проходило в огромном зале на берегу Костештского озера в Яловенах. Дачиан Чолош, член команды переговорщиков, объяснял нам простыми словами, что такое интеграция и что может измениться в результате подписания этого соглашения. Соглашение еще не было подписано. Озвучивались какие-то цифры, но представитель ЕС заверил, что квоты имеют все шансы вырасти. От нас требуется качество и количество. Мы были спокойны, ведь, как мы думали, количества у нас хватит, а качества... Если плотно заняться этим... Наверное, Чолош прочитал на наших лицах наивность, овладевшую нами в то время.

На самом деле увеличение экспортных квот для Молдовы не является проблемой для Европейского союза. Учитывая потребительские и производственные мощности ЕС, появление молдавских товаров не представляет угрозы. Конечно, открытие европейского рынка должно обеспечить дорогу к европейскому потребителю, гарантируя отношения, основанные на европейской модели сотрудничества. Это открытие должно, однако, мобилизовать нас, разделить сельское хозяйство Молдовы на единицы высшей степени эффективные, как на этапе вложения средств, так и на этапе производства и реализации продукции.

Процесс переориентации на европейский рынок сопровождался изучением экспортных возможностей Молдовы по от-

раслям и товарным позициям. Например, несколько лет назад появилось исследование, предметом которого стали рынки Германии и ЕС. Согласно исследованию, на тот момент около 93% молдавского экспорта яблок шло в Россию, и лишь малая часть – в ЕС, в частности в Румынию (и Грецию в 2015 году).

«Хотя ЕС является экспортером яблок, сильный спрос появляется в апреле – июле, когда яблоки импортируются из Новой Зеландии и Южной Африки (где климат благоприятствует производству круглый год). Экспорт винограда находится в той же ситуации. Большая часть молдавского экспорта направ-

лялась в Россию и Беларусь, но начиная с 2014 года резко выросли поставки в Румынию, тогда как другие европейские страны пока не стали серьезными торговыми партнерами. ЕС импортирует виноград в основном из Южной Африки в декабре – апреле, когда у Молдовы нет достаточных объемов свежего винограда, который мог бы удовлетворить спрос на европейском рынке».

По информации Министерства экономики, в 2018 году Молдова полностью освоила квоты на беспошлинный экспорт в Европейский союз только по двум из шести основным продуктам из группы фруктов, ягод и овощей. В частности, освоена на 100%

квота на экспорт столового винограда и на 99% – сливы.

В этом же году по квотам беспошлинного экспорта поставлено всего 40 тонн помидоров из предложенных 2 тысяч тонн. Кроме того, не освоены квоты по экспорту чеснока и виноградного сока.

Как легко заметить, Соглашение о свободной торговле включает и импорт. Мы импортируем свинину и птицу, хотя сами их производим. Ввозим молочные продукты, сахар, хотя все это сами производим.

В 2018 году ЕС блестяще освоил предложенные квоты. На 100 процентов. На свинину – 100% (4 тыс. тонн), мясо птицы – 100% (4 тыс. тонн), молочку – 100% (1 тыс. тонн), сахар – 100% (5400 тыс. тонн).

Чаще всего импорт является следствием низкого качества местных продуктов и высоких цен. Стоимость молдавских огурцов иногда превышает 60 леев за килограмм, а импортных иногда составляет менее 30 леев за килограмм. Та же ситуация с помидорами.

Дорогие или дешевые помидоры, все равно мы наполняем сумки на рынке и потребляем те продукты, которые хотим. Но не только этого нам хочется. Хотелось бы увеличить мощности, развивать бизнес, создать хорошо оплачиваемые рабочие места и, отправляясь куда-нибудь, иметь в кармане обратный билет.

Константин ОЛТЯНУ

Новые правила повышают стабильность рынка микрокредитования

Почему потребители рынка микрокредитования нуждаются в более высоком уровне защиты? Есть два железных правила рынка микрокредитования, которые за последние годы серьезно укрепились. Первое – заем, который берет человек, не может превышать его финансовые возможности, так как ни одна организация по микрокредитованию не даст деньги лицу, которое не в состоянии выплатить долг.

Второе правило – процентные ставки по таким микрокредитам не могут быть завышены, как это иногда происходит, что затрудняет возврат денег. Более того, вводятся штрафы и другие выплаты, что приводит человека к неплатежеспособности.

Чтобы обеспечить более высокий уровень защиты потребителей рынка микрокредитования Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) разработала и начала продвижение законопроекта о внесении изменений в некоторые законодательные акты, основной целью которых является минимизация риска закредитованности потребителей-физических лиц и защита получателей продуктов небанковского кредитования. После консультаций и одобрения законопроекта правительством и заинтересованными учреждениями, документ будет направлен в парламент на утверждение.

ЧТО ПРЕДУСМАТРИВАЕТ ЗАКОНОПРОЕКТ НКФР?

„В первую очередь, мы настаиваем на том, чтобы организации небанковского кредитования (ОНК) имели право использовать в своей деятельности только собственные финансовые ресурсы или средства, взятые займы у местных и зарубежных крупных инвесторов, таких как инвестиционные фонды, страховые компании и так далее. Это первое ограничение, которое мы намерены регулировать”, – рассказал вице-председатель НКФР Юрий Филип.

По его словам, НКФР предлагает ряд мер, которые исключают закредитованность потребителя, с одной стороны и, с другой стороны, – использование различных юридических процедур, позволяющих применять весь набор штрафов и дополнительных выплат, из-за которых человек становится неплатежеспособным.

„Последняя группа мер относится к регулированию деятельности таких компаний с точки зрения расчета стоимости кредита. Мы не ограничиваем процентные ставки, но ограничиваем конечную стоимость кредита и только для краткосрочных кредитов”, – отметил Ю. Филип.

Именно в сфере краткосрочных кредитов наблюдаются отрицательные явления. Когда потребитель приходит за ипотечным кредитом на сотни или миллионы леев, он консультируется и проявляет больше ответственности. „Маловероятно, чтобы в таких случаях появились мошеннические или нелояльные к потребителю условия. А когда речь идет о кредите на 5-10 тысяч леев, человек не обращает внимания, что написано в договоре, а потом сталкивается с „неприятными и иногда невыносимыми условиями”.

Глава генерального управления по небанковскому кредитованию при НКФР Алина Чеботарев отметила, что предлагаемые поправки,

которые обсуждались с международными финансовыми организациями, позволяют снизить уровень долгового бремени населения при помощи новых норм ответственного кредитования, в том числе требований к условиям и порядку оценки способности клиента вернуть небанковский кредит.

„До 1 апреля все субъекты небанковского кредитования и лизинга должны были пройти в Национальной комиссии по финансовому рынку процедуру перерегистрации в Реестре авторизованных организаций небанковского кредитования. Чему они должны соответствовать? Установлен определенный уровень регулирования и надзора за их деятельностью. В том числе впервые введена норма размера минимального уставного капитала 300 тысяч леев, которой они должны соответствовать до 2021 года”, – сообщила А. Чеботарев.

Закон установил ряд требований к управляющим и учредителям организаций небанковского кредитования. Информация о всех фактических выгодополучателях должна быть раскрыта в НКФР. Впервые введено положение, наделяющее НКФР полномочиями устанавливать и следить за размером резервов для покрытия убытков от займов и финансового лизинга, что позволит увидеть качество портфеля займов, рассчитанного согласно единым правилам для всего сектора, покажет в том числе уровень задолженности.

Алина Чеботарев подчеркнула, что во время внедрения нового закона были выявлены угрозы, не полностью охваченные законодательством, что и побудило НКФР начать продвигать законопроект о внесении изменений в некоторые законодательные акты.

Например, первая угроза заключается в том, что в настоящее время действующее законодательство не содержит четких положений о том, где организации небанковского кредитования могут брать ресурсы для последующего кредитования. Запрещено брать средства физических лиц. Законопроект предусматривает привлечение финансовых ресурсов крупных инвесторов страны и зарубежья (банков, других небанковских финансовых компаний, таких как инвестиционные фонды, страховые компании и так далее), некоммерческих обществ.

Другая угроза заключается в закредитованности населения. Согласно законопроекту, организации небанковского кредитования обязаны брать отчеты у бюро кредитных историй, перед тем как выдавать кредиты, в частности в отношении физических лиц, чтобы субъекты могли защититься от многократного кредитования нечестных лиц и ограничить уровень долгового бремени. Есть случаи, когда человек берет четыре-пять кредитов, которые на данный момент он не в состоянии вернуть.

„Другое положение, связанное с потребителем, направлено на введение определенных ограничений по потребительскому кредиту. Мы

переняли практику прибалтийских стран, применяемую и сейчас. Для кредитов, выдаваемых на срок до двух лет, все дополнительные платежи, включающие номинальную процентную ставку, комиссии, возможные штрафы, любые проценты за задержку, другие дополнительные платежи, не могут превышать начальную сумму, которую взял клиент. Если взял кредит в 1000 леев, то вернуть должен будет не более 2000 леев. Это положение применяется к краткосрочным займам, на которые действуют завышенные процентные ставки”, – отметила А. Чеботарев.

Кроме того, в отношении займов для физических лиц на сумму до 50 тысяч леев предлагается запретить менять условия договора, применяемые в ущерб клиенту, которые предполагают завышенные платежи в пользу организации небанковского кредитования.

„Сегодня применяются определенные мошеннические схемы, и мы предлагаем ввести как можно более эффективный режим наказания, в том числе финансового, для организаций небанковского кредитования. Предлагается штрафовать их на сумму в размере 5% от доходов, полученных от деятельности, – от 50 тысяч до 500 тысяч леев. Другим аспектом является наделение НКФР дополнительными полномочиями. Предлагается разработать нормативный акт, регулирующий ответственное кредитование со стороны ОНК, с требованиями к оценке способности клиента вернуть небанковский кредит. Организация небанковского кредитования должна проверить, располагает ли физическое лицо финансовыми средствами для выполнения всех обязательств, возложенных на его плечи”, – сказала начальник управления при НКФР.

РАЗВИВАЮЩИЙСЯ СЕКТОР

По информации НКФР по состоянию на 1 июня 2019 года зарегистрировано 162 организации небанковского кредитования, из которых 13 – лизинговые общества. Установлены все фактические выгодополучатели этих организаций. Активы ОНК составляют около 10 млрд леев, что на 65 процентов больше, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Кроме того, значительно вырос портфель займов и финансового лизинга – почти 8,5 млрд леев, что на две трети больше по сравнению с 1 июня 2018 года. Количество получателей небанковских кредитов составило чуть менее 465 тысяч лиц, а средний размер одного займа составляет более 18 тысяч леев. 83 процента займов выданы физическим лицам. 44,8 процента займов выдано на потребление, и этот показатель растет. В абсолютном выражении 22 процента кредитов взято на срок до года. Несмотря на значительное число бенефициариев, в первом полугодии подано около 100 жалоб и зарегистрировано несколько сотен судебных дел.

Влад БЕРКУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnfp.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС “Victoriabank” S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI000002251311138MDL

CAPITAL Market

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Вниманию акционеров

КБ «Moldindconbank» А.О.!

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОЗЫВЕ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ КБ «MOLDINDCONBANK» А.О.

Доводим до Вашего сведения, что в соответствии с Главой VI Устава Коммерческого Банка «Moldindconbank» А.О., на основании решения Совета Банка от 29.08.2019 г., 19.09.2019 г. планируется проведение внеочередного Общего Собрания Акционеров КБ «Moldindconbank» А.О. Форма проведения Собрания – заочная. Собрание состоится 19.09.2019 г., в 11:00 часов, по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменяскэ, 38.

В повестку дня внеочередного Общего Собрания Акционеров Банка включён один единственный вопрос «Об установлении размера оплаты дополнительных услуг, предоставляемых аудиторской организацией в рамках очередного обязательного внешнего аудита, проведенного в 2019 году».

Список акционеров, имеющих право на участие во внеочередном Общем Собрании Акционеров Банка, проводимом в заочной форме, был составлен 29.08.2019 г. с изменениями, возникшими после даты составления списка, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения внеочередного Общего Собрания Акционеров КБ «Moldindconbank» А.О.

Акционеры могут ознакомиться с материалами, прилагаемыми к повестке дня внеочередного Общего Собрания акционеров КБ «Moldindconbank» А.О., проводимом в заочной форме, начиная с 09.09.2019 г. (в рабочие дни), с 10:00 до 16:00 часов, по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменяскэ, 38.

Бюллетень для голосования должен быть заполнен, подписан (с удостоверением в установленном порядке подписи акционера (его представителя)) и представлен в Центральный Офис Банка по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменяскэ, 38, не позднее 19.09.2019 г., 10:00 часов **включительно**. Информация о порядке заполнения бюллетеня для голосования содержится в тексте бюллетеня.

Результаты голосования на внеочередном Общем Собрании Акционеров КБ «Moldindconbank» А.О., проводимом в заочной форме, будут доведены до сведения акционеров Банка путем публикации соответствующей информации в газете «Capital Market» и на веб-странице Банка (www.micb.md), в срок, установленный действующим законодательством.

Правление КБ «Moldindconbank» А.О.

“Banca de Finante si Comert” S.A.

Доводит до сведения, что подлежащая раскрытию информация по итогам 1 полугодия 2019 года доступна публично, начиная с 30 августа 2019, на сайте банка и на портале эмитентов eminent-msi.market.md.

“Banca de Finante si Comert” S.A.

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки: Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET

Регистрационный №: 1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку

Главный редактор: Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора: Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL
BC “Victoriabank”, S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств “Moldpres” и “InfoMarket”.
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах “Capital Market”, отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии “Edit Tipar Grup” SRL

Доходы от процентов и комиссия – основной источник прибыли банков

Для банков настал благоприятный момент. Чистая прибыль банковского сектора Молдовы в I полугодии 2019 г. составила около 1,2 млрд леев, увеличившись на 30,8% или на 271,4 млн леев, в сравнении с тем же периодом 2018 г. В основном, по информации Национального банка Молдовы (НБМ), это стало следствием усиления кредитования.

Общие доходы банков в январе – июне этого года достигли 3,5 млрд леев, при этом доля процентных доходов составила 61,3% (2,2 млрд леев), а непроцентных доходов – 38,7% (1,4 млрд леев).

В то же время общие расходы банков составили 2,4 млрд леев, в том числе процентные расходы – 679,6 млн леев (28,7% от общего объема), а непроцентные расходы – 1,7 млрд леев (71,3% от общего объема). Как отмечают в НБМ, рост показателя чистой прибыли банков в I полугодии 2019 г. главным образом был обусловлен увеличением непроцентных доходов на 12,7% или на 152,9 млн леев, что в основном стало следствием повышения доходов от комиссий на 15,9% или на 122,1 млн леев.

Процентные расходы снизились на 10,9% или на 83,1 млн леев. Процентные доходы увеличились незначительно – на 0,5% или 11,2 млн леев из-за снижения средней процентной ставки по кредитам. По данным НБМ, рентабельность активов и рентабельность акционерного капитала на конец I полугодия 2019 г. составила 2,6% и соответственно 15,5%, увеличившись на 0,9 и 5,2 п. п., в сравнении с ситуацией на конец предыдущего года.

НБМ ПРИЗЫВАЕТ БАНКИРОВ КРЕДИТОВАТЬ БИЗНЕС

Данные Нацбанка показывают, что у банков много ликвидности и есть возможности для кредитования. Все же, наблюдается сдержанность в отношении кредитования бизнеса. Рост кредитного портфеля связан более всего с ипотечными и потребительскими кредитами, в том числе и по причине снижения процентной ставки. НБМ продолжает призывать банки направлять усилия на финансирование реальной экономики.

Экономист IDIS Viitorul Вячеслав Ионицэ считает, что только во втором квартале этого года кредитный портфель в банковской системе вырос на 2,3 млрд леев – это рекордная сумма за последние пять с половиной лет. Превыше-

рекорд был достигнут в четвертом квартале 2013 года, когда кредитный портфель вырос на 3,1 млрд леев. Этот рост в основном обеспечили физические лица. Затем на протяжении трех лет банки уменьшили его объем на 14,8 млрд леев – с 47,2 млрд в третьем квартале 2014-го до 32,4 млрд леев в первом квартале 2018 года.

По словам эксперта, в 2018 году банки начали медленно выбираться из кризиса. Менее чем за полтора года кредитный портфель вырос на 6,4 млрд леев – с 32,4 млрд в первом квартале 2018-го до 38,8 млрд леев во втором квартале в 2019 г. По-прежнему этот рост является следствием кредитования физических лиц. Из общей суммы 6,4 млрд леев – 4,1 млрд леев приходится на кредитование физлиц, 2,3 млрд леев – юрлиц. Поэтому доля кредитов для физических лиц в совокупном кредитном портфеле выросла с 24,3% в первом квартале 2018-го до 30,8% во втором квартале 2019 г.

ИЗ СТА ЛЕЕВ 12,5 БАНКИ ОДАЛЖИВАЮТ ГОСУДАРСТВУ

«Инвестиции в ценные бумаги (сертификаты Национального банка и государственные ценные бумаги) составили 12,5% (10,9 млрд леев) из общей суммы активов, что на 2,7 п. п. меньше, по сравнению с концом 2018 года», – говорится в сообщении Нацбанка.

Остальные активы – 44,1% – банки хранят на счетах, открытых в НБМ, других банках и в наличности.

В первом полугодии доля необеспеченных кредитов (некачественных, сомнительных и скомпрометированных) в общей сумме кредитов снизилась на 1,9 п. п. по сравнению с концом 2018 года. На конец июня около 10,6% всех кредитов были признаны неработающими.

Их доля снизилась в большинстве банков, показатель колеблется от 4,9 до 26,0%. Снижение доли неработающих кредитов в общей сумме кредитов произошло в основном за счет уменьшения их баланса на 7,3% (323,3 млн леев),

а также увеличения валового кредитного баланса на 9,4% (3,3 млрд леев).

НАСЕЛЕНИЕ ВКЛАДЫВАЕТ ДЕНЬГИ В БАНКИ, А БИЗНЕС СНИМАЕТ ИХ

За полгода обозначилась тенденция увеличения сальдо депозитов. Согласно пруденциальным отчетам, оно выросло на 3,5% за отчетный период, составив 65,7 млрд леев (вклады физических лиц – 67,7%, вклады юридических лиц – 32,0% и вклады банков – 0,3%). Наибольшее влияние на увеличение сальдо вкладов оказал рост вкладов физических лиц на 2,8 млрд леев (6,8%), в то время как сальдо вкладов юридических лиц снизилось на 677,3 млн леев (3,1%).

Из общей суммы вкладов 57,4% пришлось на вклады в леев, их сальдо увеличилось на 374,8 млн леев (1,0%), составив 37,7 млрд леев по состоянию на 30.06.2019. Вклады в валюте составили 42,6% от общего объема вкладов, их сальдо выросло за отчетный период на 1,9 млрд леев (7,1%), составив 27,9 млрд леев. Привлечено вкладов в валюте на сумму 331,6 млн леев.

В сообщении НБМ говорится, что вступили в силу поправки к Положению о крупных подверженностях, а также поправки в Регламент о сделках банка с аффилированными ему лицами. Положение о крупных подверженностях предусматривает новый порядок расчета объема крупных подверженностей. Это означает, что банки смогут выделять больше средств для финансирования проектов экономического агентам посредством банковских кредитов, одновременно соблюдая регулируемые пределы.

В НБМ отмечают, что поправки в Регламент о сделках банка с аффилированными ему лицами переносят тот же способ расчета объема рисков, что и для крупных рисков подверженностей.

В то же время были улучшены характеристики идентификации аффилированных лиц Нацбанком в надзорной деятельности во избежание несправедливой их квалификации.

Также новое положение будет стимулировать банки к созданию новых и привлекательных банковских продуктов для реальной экономики.

Виктор УРСУ

Молдова – крупнейший бенефициар DCFTA, констатируют немецкие эксперты

Республика Молдова была в 2013 – 2018 годах крупнейшим бенефициаром Соглашения об ассоциации, включающего соглашение о свободной торговле (DCFTA), из трех стран, подписавших программную инициативу «Восточное партнерство». Республика Молдова воспользовалась положениями DCFTA на 60%, Украина – на 20%, а Грузия – на 9%, констатируют аналитики Берлинского института экономики, на которых ссылается на своей странице в соцсети министр иностранных дел и европейской интеграции РМ Николае Попеску, передает МОЛДПРЕС.

Немецкие эксперты отмечают, что в 2013 – 2018 гг. экспорт молдавской продукции на рынок европейских стран утроился. «Благодаря этому стратегическому документу мы смогли компенсировать потери в торговле с другими государствами и создали рабочие места. И мы добьемся еще больше в будущем, построив Европу у нас дома», – написал Попеску.

Соглашение об ассоциации между Республикой Молдова и Европейским союзом было подписано 27 июня 2014 года в Брюсселе, Бельгия. Соглашение было ратифицировано парламентом Республики Молдова 2 июля 2014 года и Европейским парламентом 13 ноября 2014 года.

Объем экспорта сельскохозяйственной продукции из Республики Молдова на рынок Европейского союза вырос за два года (2017 – 2018 гг.) на 500 млн евро в результате внедрения фитосанитарных мер, предусмотренных Соглашением о зоне углубленной и всеобъемлющей свободной торговли, ранее констатировал Независимый аналитический центр «Expert-Grup». Устранение тарифных барьеров после подписания DCFTA для 91% отечественной продукции привело к экономии более 11,2 млн евро в год для фермеров.

После создания зоны углубленной и всеобъемлющей свободной торговли с ЕС ее доля увеличилась с 61,9% в 2015 году до 68,8% в 2018 году, свидетельствуют данные Национального бюро статистики.

Проект ВБ «Повышение конкурентоспособности» продлили на два года

Грантовая составляющая для малых и средних предприятий в проекте «Повышение конкурентоспособности» (РАС II) продлена до 30 июля 2021 года. Такое решение принял Всемирный банк по просьбе Министерства экономики и инфраструктуры, передает МОЛДПРЕС.

Бюджет грантовой составляющей РАС II составляет около 2,8 млн долларов и означает безвозвратное финансирование в размере до 300 тыс. леев на одного экономического агента; предназначено для малых и средних компаний для заключения контрактов на услуги по развитию бизнеса и улучшения экспортного потенциала. До 30% от суммы гранта можно потратить на приобретение оборудования.

С помощью проекта более 100 предприятий-бенефициаров расширили бизнес и создали около 340 новых рабочих мест, что в среднем привело к экспорту на сумму более 232 тысяч долларов. На сегодняшний день гранты получили более 140 предприятий на сумму 0,9 млн долларов.

Большинство бенефициаров РАС II работают в агропродовольственном, производственном, текстильном секторах, сфере услуг, в области сельского хозяйства, ИТ и в сфере производства электронных составляющих.

Наиболее востребованные услуги по развитию бизнеса, финансируемые РАС II, – маркетинг и продвижение. Более половины получателей грантов запросили финансирование для брендинга, дизайна и упаковки, разработки маркетинговых стратегий и сайтов с интернет-магазинами.

Общий бюджет РАС II составляет 45 млн долларов США и внедряется с 2015 по 2021 год.